

VERSLAG VAN HET WERKINGSJAAR 2010-2011

NOvELLE

Regionaal Platform Lerarenopleiding Limburg

september 2010 - augustus 2011

INLEIDING

Dit verslag bevat een inhoudelijk en een financieel luik.

In het **inhoudelijke luik** wordt eerst een schets gegeven van de structuur, activiteiten en werking van NOVELLe. Daarna wordt verslag gedaan over de verschillende types van activiteiten. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de 7 projecten;
- de 7 thema's van het beleidsgericht overleg. Voor een aantal van die thema's wordt tevens deelgenomen aan werkgroepen ingesteld door het "inter expertisenetwerk overleg", d.i. het overleg tussen de 4 Vlaamse expertisenetwerken voor lerarenopleiding en het ene regionale platform;
- de samenwerking met de School of Education (Expertisenetwerk van de Associatie K.U. Leuven) en BEO (Expertisenetwerk van de Universitaire Associatie Brussel);
- andere vormen van samenwerking, namelijk die met het inter ENW overleg, de AUHL (Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg), de Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst Hasselt en het Steunpunt Onderwijs van de Provincie Limburg.

Voor activiteiten die na 31 augustus 2011 worden voortgezet, worden tevens de hoofdlijnen van de planning weergegeven voor de overbruggingsperiode van september tot december 2011 en voor de werkjaren 2012 en 2013.

In 2010-2011 zette NOVELLe ook het in 2008-2009 aangevatte DIPLON-project voort, dit in het kader van de diversiteitsprojecten voor de lerarenopleidingen. Over DIPLON wordt afzonderlijk gerapporteerd. Hierna worden, waar zinvol, verbanden tussen DIPLON en andere activiteiten aangeduid.

Ter afronding van het inhoudelijke luik wordt in schematische vorm een stand van zaken gegeven t.a.v. de opdrachten en desbetreffende meetfactoren zoals vastgelegd in de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid voor de periode 2007-2011.

In het **financiële luik** worden eerst de uitgaven, resp. bestedingen, in een gedetailleerde tabel geplaatst tegenover de begroting zoals vastgelegd door de Beleidsgroep van NOVELLe. Daarna wordt een samenvattend overzicht van de bestedingen gegeven.

1   Structuur, activiteiten en werking van NOvELLE

1.1   Partnerinstellingen

NOvELLE (het Regionaal Platform Lerarenopleiding Limburg) werd opgericht op 27 april 2007, conform het decreet betreffende de lerarenopleidingen van 6 december 2006.

Leden van NOvELLE zijn:

- de Universiteit Hasselt / transnationale Universiteit Limburg
- de hogescholen:
  - Katholieke Hogeschool Limburg
  - Provinciale Hogeschool Limburg
  - Xios Hogeschool Limburg
- de centra voor volwassenenonderwijs:
  - CVO Limlo Diepenbeek
  - CVO STEP Hasselt
  - CVO De Oranjerie Diest
  - CVO Lino Lommel

Penvoerende instelling van NOvELLE is de Universiteit Hasselt.

De Katholieke Hogeschool Limburg maakt tevens deel uit van het Expertisenetwerk School of Education (SoE). Ook CVO Limlo heeft het beleidsplan van dat expertisenetwerk onderschreven en participeert aan tal van activiteiten van de SoE.

1.2   Overzicht van activiteiten

Bij de activiteiten die de leden van NOvELLE in onderlinge samenwerking ondernemen, wordt een onderscheid gemaakt tussen "projecten" en "beleidsgericht overleg". Bij **projecten** gaat het om sterk praktijkgericht, beleidsondersteunend onderzoek dat moet uitmonden in de ontwikkeling van concrete aanpakwijzen, materialen voor het onderwijs/de lerarenopleiding en de professionalisering van leraren. De inhoud van deze projecten wordt bepaald aan de hand van operationele doelstellingen.

De thema's van de projecten zijn:

- Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid. Hierover werden drie projecten ondernomen: één over het kleuter- en basisonderwijs, één over het secundair onderwijs en één over de lerarenopleidingen.
- Harmoniseren en digitaliseren van de informatie- en documentenstroom i.v.m. stages.
- E- communicatie als opleidingsdidactisch middel in de praktijkcomponent.
- Kwaliteitszorg in de SLO's van de CVO's (vanaf september 2009).
- Vakdidactiek nijverheidsvakken (vanaf februari 2011).

Voor elk project is er een projectteam, samengesteld uit medewerkers van verschillende partnerinstellingen. Deze teams werken nauw samen met de Coördinatieceel van NOvELLE.

Bij **beleidsgericht overleg** gaat het vooral om de inventarisatie en/of beschrijving van de bestaande situatie i.v.m. een aantal thema's. Bedoelingen zijn: identificatie van knelpunten of van goede praktijkvoorbeelden, uitwisseling van expertise en/of exploratie van mogelijke acties en samenwerking. Zo een overleg wordt gevoerd over 7 thema's, die aansluiten bij de strategische doelen en prioritaire actiepunten van NOvELLE, evenals bij de "opdrachten" zoals geformuleerd in de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering. Beleidsgericht overleg wordt, op basis van voorbereidend werk door de Coördinatieceel, gevoerd door de Stuurgroep van NOvELLE.

Voor enkele thema's van dit beleidsgericht overleg wordt er samengewerkt met de andere expertisenetwerken in het "**inter ENW overleg**". Voor de gemeenschappelijke opdrachten uit de beheersovereenkomsten werden een aantal "inter ENW werkgroepen" opgezet, met telkens één ENW als "voortrekker" en actieve participatie vanwege de andere ENW's. Voor de werkgroep rond het thema "Modulair kader SLO's" nam NOvELLE de voortrekkersrol op zich. Dat is ook het geval voor de werkgroep "Harmonisering van stageovereenkomsten en –aanvragen", die in 2009-2010 van start ging.

Bij dit beleidsgericht overleg hoort ook de deelname aan de "**task force stages**" en het daarbij aansluitende "ad hoc overleg" tussen de ENW's/RP en de pedagogische begeleidingsdiensten.

Andere activiteiten van NOvELLE kaderen in **samenwerkingsovereenkomsten met Expertisenetwerken** voor lerarenopleiding, namelijk:

- het Expertisenetwerk School of Education (SoE) (Associatie K.U. Leuven),
- het Brussels Expertisenetwerk Onderwijs (BEO) (Universitaire Associatie Brussel).

De samenwerking met SoE neemt drie vormen aan:

- KHLim en CVO Limlo zijn niet alleen lid van NOvELLE, maar hebben ook het beleidsplan van SoE onderschreven. Deze 2 instellingen nemen dan ook aantal van activiteiten van SoE deel;
- daarnaast wordt tussen NOvELLE en SoE systematisch en regelmatig overleg gepleegd over een aantal thema's;
- in principe kunnen individuele partners van NOvELLE deelnemen aan werkgroepen en projecten van SoE. In het werkjaar 2010-2011 heeft deze vorm van samenwerking niet plaatsgevonden.

De samenwerking met BEO omvat de volgende activiteiten:

- via de Stuurgroep, resp. de Coördinatieceel wordt systematisch en regelmatig overleg gepleegd over een aantal thema's;
- project 6 van NOvELLE: "Kwaliteitszorg CVO's werkt nauw samen met de BEO actiegroep kwaliteitszorg/visitaties;
- XIOS, CVO De Oranjerie en CVO STEP (en via deze laatste partner ook CVO Lino) nemen deel aan BEO actiegroep "Mentorenvorming".

Tevens is er een overeenkomst voor **samenwerking met AUHL** (Associatie Universiteit Hogescholen Limburg). Verder wordt overleg gepleegd met de pedagogische begeleidingsdiensten en het Steunpunt Onderwijs van de Provincie Limburg. Bovendien participeert NOvELLE, zoals eerder vermeld, aan het inter ENW overleg.

1.3 Bestuur en structuur

1.3.1 Beleidsgroep

NOvELLE wordt bestuurd door de **Beleidsgroep**. Deze bestaat uit één stemgerechtigd vertegenwoordiger per deelnemende instelling. Verdere deelnemers aan de Beleidsgroep zijn de coördinator van NOvELLE (met adviserende stem) en de medewerker van de Coördinatieceel (als verslaggever).

Samenstelling in 2010-2011

Instelling	Vertegenwoordiger
UHasselt / tUL	Erna Nauwelaerts, vice-rector onderwijs
KHLim	Willy Indeherberge, algemeen directeur
PHL	Ben Lambrechts, algemeen directeur plvv.: Marc Hermans, departementshoofd lerarenopleiding
XIOS	Dirk Franco, algemeen directeur plvv.: Vera Goossens, departementshoofd lerarenopleiding
CVO Limlo	Jos Faes, directeur
CVO STEP	Willy Vanhove, daarna Anne Smeyers, algemeen directeur Scholengroep 16 plvv.: Ben Naten, waarnemend directeur CVO STEP
CVO De Oranjerie	Guy Beckx, algemeen directeur Scholengroep 12 GO! plvv.: Lut Lippeveld, directeur CVO De Oranjerie
CVO Lino	Joep Bullen, algemeen directeur Scholengroep 15 GO! plvv.: Patricia Mostmans, directeur CVO Lino
NOvELLE (Coördinatieceel)	Jan Broeckmans, coördinator NOvELLE (adviserende stem) Lien Vanhoef, medewerker Coördinatieceel (verslaggever)

De Beleidsgroep vergaderde één keer in 2010-2011 op 16 maart. Daarnaast waren er ook verschillende consultatierondes per e-mail. De vergadering die gepland was in juni werd uitgesteld naar september 2011.

1.3.2 Stuurgroep

De **Stuurgroep** doet beleidsvoorbereidend en -uitvoerend werk, geeft sturing aan het dagelijkse management en behandelt alle elementen van operationalisering.

De Stuurgroep bestaat uit de leden van de Coördinatieceel (zie 1.3.3) en één vertegenwoordiger uit de lerarenopleiding per deelnemende instelling en wordt voorgezeten door de coördinator van NOvELLE.

Sinds 2008-2009 maken ook vertegenwoordigers van VSKO, GO!, OVSG en van het Provinciaal Onderwijs Limburg als leden met raadgevende stem deel uit van de Stuurgroep van NOVELLe. Deze personen worden minstens tot de vergaderingen bij het begin en bij het einde van elk werkjaar uitgenodigd, dit met het oog op de rapportering over het voorbije jaar en de activiteitenplanning voor het komende jaar.

Samenstelling in 2010-2011

Instelling	Vertegenwoordiger
NOVELLe (Coördinatiecel)	Jan Broeckmans, coördinator NOVELLe – voorzitter Stuurgroep Lien Vanhoef, medewerker coördinatiecel – verslaggever
UHasselt / tUL	Jan Broeckmans, coördinator specifieke lerarenopleiding TEW
KHLim	Eddy Exelmans, departementshoofd lerarenopleiding plvv.: Veerle Schuyten
PHL	Marc Hermans, departementshoofd lerarenopleiding plvv.: Corry Hermans
XIOS	Vera Goossens, departementshoofd lerarenopleiding plvv.: Ingrid Heps
CVO Limlo	Jos Faes, algemeen directeur plvv.: Danny Robben
CVO STEP	Ben Naten, waarnemend directeur plvv.: Liesbet Smids
CVO De Oranjerie	Lut Lippeveld, directeur plvv.: Ilse Ooghe
CVO Lino	Patricia Mostmans, directeur plvv.: Miet Nivelle
	Met raadgevende stem
VSKO	Eddy Awouters plvv. Lieve Machiels
GO!	André Lavric plvv.: Yves Cohen
OVSG	Miet Bogaert Plvv: Michel Wieczerniak
PSOL	Peter Annaert
Steunpunt Onderwijs Provincie Limburg	Bart Van Brabandt

De Stuurgroep vergaderde 5 maal in 2010-2011:

- 4 oktober 2010,
- 18 januari 2011,
- 16 maart 2011,
- 6 april 2011,
- 26 mei 2011.

Naast deze 5 vergaderingen waren er verschillende consultatierondes per e-mail. Tevens werden alle relevante documenten en mededelingen per maand gebundeld en beschikbaar gesteld op het elektronisch platform.

1.3.3 Coördinatieceel

Het dagelijks management van NOvELLE is in handen van de **Coördinatieceel**. Deze bestaat uit de coördinator van NOvELLE en een medewerker, met name:

- Jan Broeckmans, Universiteit Hasselt (coördinator) en
- Lien Vanhoef, Universiteit Hasselt (medewerker).

Beiden zijn halftijds aangesteld in deze functie.

De Coördinatieceel is gelokaliseerd bij de Universiteit Hasselt, de penvoerende instelling voor NOvELLE.

De Coördinatieceel voert de volgende taken uit:

- Beleidsvoorbereiding en – opvolging: voorbereiding en opvolging van de vergaderingen van de Stuurgroep en de Beleidsgroep. Tevens: verzorgen van de doorstroming van informatie naar de leden van de Stuurgroep.
- Woordvoerder t.a.v. de Vlaamse overheid:
  - overleg (samen met de vertegenwoordigers van de expertisenetwerken) met het departement Onderwijs en Vorming. In 2010-2011 nam de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst (van,af 01/01/2012) hierin een bijzondere plaats in. Behalve de gezamenlijke besprekingen met alle ENW's/RP was er op 24/02/2011 ook een afzonderlijk overleg tussen een vertegenwoordiging van de Vlaamse overheid en een vertegenwoordiging van NOvELLE.
  - inhoudelijke en financiële verslaggeving t.a.v. de Vlaamse overheid.
- Voor de projecten (cfr. hoofdstuk 2 van dit rapport):
  - inhoudelijke aansturing en opvolging;
  - logistieke ondersteuning, o.m. door opzet en onderhoud van het elektronisch platform dat door de projecten als communicatiemiddel wordt gebruikt;
  - rapportering aan de Stuurgroep en de Beleidsgroep;
  - communicatie tussen projecten en Stuurgroep, evenals tussen projecten onderling.
- Voor het beleidsgericht overleg (cfr. hoofdstuk 3 van dit rapport):
  - planning en uitvoering;
  - opvolging van de "inter ENW werkgroepen" via de NOvELLE-vertegenwoordigers;
  - vertegenwoordiging van NOvELLE in de inter ENW werkgroep vakdidactiek, de "task force stages" en het ad hoc overleg tussen de ENW's/RP en de pedagogische begeleidingsdiensten (samen met collega's van partnerinstellingen). Tevens: communicatie met de resonantiegroep stages in NOvELLE;
  - rapportering aan de Stuurgroep en de Beleidsgroep.
- Woordvoerder in het overleg met de externe partners, c.q. samen met andere vertegenwoordigers van de Stuurgroep en/of de partnerinstellingen. Dit geldt o.m. voor de samenwerking met:
  - de School of Education (cfr. 4.1),
  - BEO (cfr. 4.2),
  - het inter expertisenetwerk overleg (cfr. 5.1),
  - AUHL (cfr. 5.2),
  - de Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst Hasselt (cfr. 5.3),
  - het Steunpunt Onderwijs van de Provincie Limburg (cfr. 5.4).

- Coördinatie van de inter ENW werkgroepen "Modulair kader SLO's" en "Stages" (niet meer in 2010-2011) (zie hoofdstuk 3 van dit rapport).
- Financieel en administratief management van NOvELLE.
- Coördinatie van het DIPLON project: aansturen en opvolgen van de diverse projectteams, rapportering aan de Stuurgroep, financieel beheer, rapportering aan de overheid.
- Organisatie van de activiteiten voor externe berichtgeving en disseminatie van resultaten, inclusief "editing" van publicaties.
- Beheer van de NOvELLE website (cfr. 1.4).
- Aanspreekpunt voor alle externe contacten.

1.4 Externe berichtgeving – disseminatie

Voor 2010-2011 kan hier het volgende gerapporteerd worden.

- Over projecten 1, 2, 3 en 4 waren er publicaties (zie hierna, in hoofdstuk 2, bij de deelrapporten over die projecten)
- Aan diverse lezingen, workshops, studiedagen enz. werden actieve bijdragen geleverd door zo goed als alle projecten.
- Bijzondere vermelding verdient de studiedag "Oriëntatie op divers talent in de lerarenopleidingen", die op 18 mei 2011 door NOvELLE in samenwerking met de expertisenetwerken werd georganiseerd op de Campus Diepenbeek. Er waren ca. 100 deelnemers en bijdragen uit alle 4 ENW's en het RP. 6 van de 16 bijdragen kwamen vanuit NOvELLE, resp. het DIPLON-project.
- Er werd vanuit NOvELLE tevens een bijdrage geleverd tot de organisatie van de vakdidactische beurs die op 04/05/2011 in Leuven plaatsvond. Er waren daar ook 2 inhoudelijke bijdragen vanuit NOvELLE.
- In projecten 1 en 2 werden resonantiegroepen uit het basis- en secundair onderwijs en de pedagogische begeleidingsdiensten geraadpleegd.
- Tot het vormingstraject "Diversiteit in Beweging" (zie hierna in deel 2, bij het rapport over project 3) werden alle Vlaamse instelling voor hoger onderwijs en CVO's uitgenodigd, ook voor andere opleidingen dan de lerarenopleiding.
- De website van NOvELLE werd volledig vernieuwd.

2 Projecten

Er worden 7 projecten ondernomen:

- 1 Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid in het basisonderwijs.
- 2 Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid in het secundair onderwijs.
- 3 Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid in de lerarenopleidingen.
- 4 Harmonisering en digitalisering van informatie- en documentenstroom i.v.m. stages.
- 5 E - communicatie als opleidingsdidactisch middel in de praktijkcomponent.
- 6 Kwaliteitszorg CVO's.
- 7 Vakdidactiek nijverheidsvakken voor SLO's (CVO's).

Aan de eerste 3 projecten wordt door alle partners van NOVELLe deelgenomen. Aan projecten 4, 5 wordt geparticipeerd door UHasselt, PHL, XIOS, CVO STEP, CVO De Oranjerie en CVO Lino. Voor project 6 en 7 zijn de betrokken instellingen CVO de Oranjerie, CVO STEP en CVO Lino.

Project 5 had bij het einde van het werkjaar 2008-2009 zijn einddoel (bijna) bereikt. Om die reden werd het in 2009-2010 en 2010-2011 niet als afzonderlijk project gecontinueerd. In het werkjaar 2010-2011 werd de laatste hand aan dit project gelegd.

Project 7 is van start gegaan in februari 2011.

Voor elk project wordt op de volgende bladzijden de volgende informatie gegeven:

- de meetfactoren zoals opgenomen in de beheersovereenkomst. De bijhorende limietdata zijn die zoals voorgesteld aan het departement O&V in juli 2008;
- samenvattingen van de rapporten over de werkjaren 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010;
- de samenstelling van het projectteam in 2010-2011;
- de activiteiten en resultaten in het werkjaar 2010-2011;
- voor zover van toepassing: de planning voor de periode van september tot december 2011 en voor 2012 en 2013 (d.i. de eerste 2 werkjaren van de nieuwe beheersovereenkomst).

Project 1: Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid – basisonderwijs

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventaris en systematische beschrijving van goede praktijkvoorbeelden (<u>september 2008</u>). - Identificatie van kritische succesfactoren en plan van aanpak voor ontwikkeling van methodieken (<u>februari 2009</u>). - Formuleren van conclusies en adviezen voor de betrokken onderwijsniveaus (<u>juni 2009</u>). - Eerste ontwerp van methodieken/aanpakwijzen en van een digitaal portfolio (<u>november 2009</u>).
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenkomsten projectteam: opstart en bepalen van strategie, interne vorming - voorbereiden van activiteiten, bepalen van succesfactoren. 2. Inventarisatie van voorbeelden van goede praktijk qua diversiteit en taalbeleid. 3. Beschrijving van de geselecteerde scholen/voorbeelden volgens eenzelfde format. Publicatie van de beschrijvingen op www.novelle.be/project1 4. Gesprekken met sleutelinstellingen op het vlak van diversiteit/taalbeleid. 5. Opstellen van een (lange) inventaris van succesfactoren, geordend in vier categorieën. 6. Presentatie van en feedback op de activiteiten van het project tijdens de studiedag van NOVELLe op 21/05/2008.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenkomsten projectteam: bepalen van strategie; interne vorming; voorbereiden van activiteiten. 2. Navorming medewerkers projectteam. 3. Voorbeelden van goede praktijk qua diversiteit en taalbeleid: inventaris afronden; verfijnen en actualiseren van beschrijving van goede praktijkvoorbeelden. 4. Identificatie van kritische succesfactoren: afronding. 5. Diversiteits- en taalbeleidskader: aanzet tot uitwerking van een instrument dat scholen in staat stelt om zichzelf een spiegel voor te houden en lacunes en competenties te lokaliseren. Hierbij werden de vereisten van een digitaal portfolio (Wiki) qua vormgeving voor ogen gehouden. 6. Toetsing van de resultaten bij resonantiegroepen (leraren en coördinatoren van Limburgse basisscholen). 7. Eerste aanzet tot de ontwikkeling van het digitale portfolio (Wiki). 8. Disseminatie <ul style="list-style-type: none"> - voorstellingen en workshops voor docenten en studenten van lerarenopleidingen (KHLim); - 4 publicaties (3 in "School- en klaspraktijk" en 1 in VELOV – Tijdschrift voor lerarenopleiders).
<p>Rapport 2009-2010 (samenvatting)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenkomsten projectteam: in totaal 12 samenkomsten (6 samenkomsten in subgroepen taalbeleid en diversiteitsbeleid en 6 samenkomsten met het volledige team). 2. Navorming medewerkers projectteam. 3. Verdere ontwikkeling, actualisering en verfijning van de instrumenten (diversiteitskader en taalbeleidskader) + instrumenten beschikbaar stellen op de website van NOVELLe. 4. Contacten met pedagogische begeleidingsdiensten voor het opzetten van samenwerkingstrajecten en feedbackronde met vertegenwoordigers van pilotscholen en experts. 5. Disseminatie t.a.v. lerarenopleidingen: voorstellingen en workshops. 6. Publicatie in het "School- en klaspraktijk": 'Taalbeleid in de basisschool, een bril met een dubbele focus'.

<p>Samenstelling projectteam 2010-2011</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rudi Boelen, KHLim, promotor, 0,25 vte. - Hilde Imberechts, XIOS, copromotor, 0,10 vte. - Barbara De Graeve, KHLim, 0,05 vte. - Eline Janssens, XIOS, 0,10 vte.
<p>Rapport 2010-2011</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Begeleiding van een beperkt aantal scholen bij de (verdere) ontwikkeling van hun diversiteits- en taalbeleid, dit in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten voor het basisonderwijs. <ul style="list-style-type: none"> - De aanpak en instrumenten werden voorgesteld aan drie begeleidingsdiensten van de Limburgse basisscholen. - Samen met de begeleidingsdiensten werd in 2 basisscholen het proces doorlopen met de stappen begeleiden van diagnose –planning – verandering – evaluatie. Voor één school (in Lommel) gebeurde dit voor taal en voor een andere school (in Stokkem) voor diversiteit. - Daarnaast vulden meer dan 10 scholen de instrumenten in om te weten hoe ver zij staan met hun taalbeleid en/of diversiteitsbeleid. Bij deze scholen werd geen begeleidingstraject opgestart. 2. Het taalbeleidskader en de taalbeleidsraster werden inhoudelijk bijgestuurd op basis van de ontvangen feedback van de scholen en pedagogische begeleidingsdiensten. 3. Er werd een analyse gemaakt van de resultaten van de digitale vragenlijsten, in functie van conclusies en beleidsadviezen. In totaal waren er 100 respondenten voor diversiteit en 220 voor taal. 4. Disseminatie naar de basisscholen: voorstellen van aanpak en instrumenten via een studienamiddag (workshop) op 25/05/2011. 5. Disseminatie naar de lerarenopleiding: <ul style="list-style-type: none"> - Voorstellen van aanpak en instrumenten op de NOvELLE studiedag van 18/05/2011. - KHLim en XIOS ontwikkelden stageopdrachten waarbij de instrumenten moeten worden toegepast. - Aan de docenten van het vak 'taalvaardigheid' werd gevraagd om de instrumenten rond taalbeleid toe te lichten tijdens de lesuren. 6. Publicaties: <ul style="list-style-type: none"> - Instrumenten beschikbaar via de website van NOvELLE - Publicatie van de instrumenten in gedrukte vorm, met de bedoeling scholen de mogelijkheid te bieden om autonoom aan de slag te gaan rond diversiteit: publicatie in oktober 2011 in School en klaspraktijk. - Een syntheseartikel met de algemene conclusies en beleidsadviezen: publicatie in School en klaspraktijk.
<p>Planning september – december 2011</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afronding output project 2007-2011. 2. Planning van aanpak van actualisering van output en van herhaling van professionalisering- en begeleidingsaanbod voor scholen in de periode 2012-2013. 3. Voorbereiding van een vervolgproject in 2012-2013 (met focus op competentieontwikkeling voor lerarenopleiders en leraren-in-opleiding en met integratie van de resultaten uit de periode 2007-2011).
<p>Planning 2012-2013</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodieke actualisering van output (op basis van feedback vanuit werkveld). 2. Mogelijke herhaling van professionaliserings- en begeleidingsaanbod voor basisscholen.

Project 2: Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid – secundair onderwijs

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventaris en systematische beschrijving van goede praktijkvoorbeelden (<u>september 2008</u>). - Identificatie van kritische succesfactoren en plan van aanpak voor ontwikkeling van methodieken (<u>februari 2009</u>). - Formuleren van conclusies en adviezen voor de betrokken onderwijsniveaus (<u>juni 2009</u>). - Eerste ontwerp van methodieken/aanpakwijzen en van digitale portfolio (<u>november 2009</u>).
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<p><u>Bijstelling/verscherping van projectfocus en verantwoording</u> De projectfocus werd bijgesteld/verscherpt tot “de rol van de ouderbetrokkenheid bij het slaan van een brug tussen de thuis – en de schoolcultuur”.</p> <p><u>Fasering en doelen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fase 1: analyse van praktijkvoorbeelden: inventariseren van goede praktijkvoorbeelden en identificeren van bevorderende en belemmerende factoren. - Fase 2: ontwikkelen van een digitaal portfolio en een visietekst op ouderbetrokkenheid. - Fase 3: verspreiden van de resultaten via een digitaal portfolio, het curriculum van de lerarenopleidingen en nascholings- en professionaliseringsactiviteiten voor leerkrachten secundair onderwijs. <p><u>Output</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fase 1 van het project werd grotendeels afgerond: literatuurstudie, studiedagen en interviews met verschillende scholen. Een en ander resulteerde in een eerste synthesesjabloon. - Niet alle scholen nemen expliciet initiatieven i.v.m. ouderbetrokkenheid. De bestaande initiatieven hebben een mooi effect op de leerresultaten en zorgen verder ook voor een zekere integratie in de Vlaamse onderwijscultuur. - Omwille van de projectfocus pasten niet alle initiatieven/ projecten in het synthesesjabloon. Toch blijft elk besproken initiatief bruikbaar, o.m. voor de inventarisatie van bevorderende en belemmerende factoren en voor het opstellen van een visietekst. - Presentatie over het project op de NOvELLE - studiedag van 21/05/2008 – met feedback van de deelnemers.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>Projectfocus</u> Centraal staat de vraag: “Wat doen scholen/dienen scholen te doen om de band tussen gezin en school te bevorderen met als doel het welbevinden en de leerprestaties van alle leerlingen te optimaliseren?” Uiteraard zal hierbij aandacht gaan naar allochtone en kansarme gezinnen. Er zal echter over gewaakt worden dat er ook doelgroepoverstijgend en preventief wordt gewerkt.</p> <p><u>Output</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Navorming teamleden: verdere uitdieping van het thema ouderbetrokkenheid via studiedagen en literatuur. Tevens: volgen van twee Wiki-initiatiesessies. - Verdere inventarisatie van good practices via bevraging van nieuwe scholen (met contrasterende contextgegevens, zoals middenschool versus secundaire school, stad versus platteland, witte school versus gemengde of zwarte school) en via getuigenissen van ouders en leerkrachten. - Eerste versie van een visietekst die aan secundaire scholen bouwstenen en aanbevelingen biedt voor het uitwerken van een visie én initiatieven m.b.t. ouderbetrokkenheid. In de visietekst worden de kaders en kritische succesfactoren beschreven die ten grondslag liggen aan een reflectie-instrument dat de scholen zal worden aangeboden om de eigen visie en initiatieven m.b.t. ouderbetrokkenheid in kaart te brengen en er over te reflecteren.

	<ul style="list-style-type: none"> - Aanzet tot een reflectie-instrument (cfr. supra). - Ontwerp van een rudimentaire structuur van de te ontwerpen Wiki (visietekst → instrument → good practices/getuigenissen/websites).
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verdere ontwikkeling, actualisering en verfijning van de producten: draaiboek, methodiek, WIKI, visietekst en reflectie-instrument. 2. Disseminatie en feedback: <ul style="list-style-type: none"> - eerste fase: rondetafelgesprekken en resonantienamiddag; - tweede fase: disseminatie bij het secundair onderwijs op kleine schaal en in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten. Instrumenten worden een eerste keer voorgelegd aan de pedagogische begeleidingsdiensten voor feedback. 3. Eerste afspraken met pedagogische begeleidingsdiensten m.b.t. het opzetten van een begeleidingsproces in enkele scholen.
Samenstelling projectteam 2010-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Greet Van Doren, CVO Limlo – promotor, 0,20 vte, - Guido Swinnen, KHLim – copromotor, 0,15 vte, - Els Keunen, CVO Limlo, 0,05 vte, - Ingrid Heps, XIOS, 0,05 vte, - Léon Timmermans, CVO STEP, 0,05 vte, - Marijke Hendrickx, XIOS (zonder verrekening).
Rapport 2010-2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verdere verfijning en bijsturing van producten: op basis van gesprekken met experts werd de methodiek aangepast. Er werd beslist om de methodiek niet (enkel) digitaal via de Wiki aan te bieden, maar ook een educatieve koffer 'iOuder' uit te werken. Er werd overgegaan van een screeningsinstrument naar een interactieve methodiek. De opzet van deze koffer is tweedelig: <ul style="list-style-type: none"> - het secundair onderwijs ondersteunen in het ontwikkelen van een visie rond ouderbetrokkenheid; - de lerarenopleidingen inhoudelijke en methodische handvatten aanreiken om de competenties uit de functionele gehelen 6 "de leraar als partner van de ouders of verzorgers" en 8 "de leraar als partner van externen" te versterken. 2. Aanvulling Wiki. 3. Disseminatie t.a.v. secundair onderwijs: <ul style="list-style-type: none"> - een nieuwsbrief voor de secundaire scholen waarin de koffer/het spel wordt voorgesteld; - handleiding voor het secundair onderwijs. 4. Disseminatie t.a.v. lerarenopleidingen: <ul style="list-style-type: none"> - voorstellen van de methodiek/koffer op de NOVELLe studiedag van 18/05/2011; - handleiding voor lerarenopleidingen; - Mogelijke stageopdrachten. 5. Ontwikkeling van een methodiek voor het peilen van behoefte en verwachtingen van ouders m.b.t. ouderbetrokkenheid: dit doel werd omwille van tijdsgebrek niet gerealiseerd.

Planning september – december 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. iOuder onder de aandacht brengen van: de eigen lerarenopleiding, PBD, ouderkoepels, de geïnterviewde secundaire scholen, Provincie Limburg (Heidi Frederix, Onderwijs en kansen van Steunpunt Onderwijs van de Provincie Limburg; Kim Panesi, Coördinator van Educatief Centrum Provincie Limburg, uitleendienst didactisch materiaal.) 2. iOuder + Wiki laatste updates i.f.v. feedback (vooral nog op zoek naar inspiratiebronnen/good practices m.b.t. het werken met kansengroepen). 3. iOuder uitproberen met vrijwilligers. 4. Op vraag van scholen en organisaties hen ondersteunen in het werken met de iOuder. 5. Voorbereiding van een vervolgproject in 2012-2013 (met focus op competentieontwikkeling voor lerarenopleiders en leraren-in-opleiding en met integratie van de resultaten uit de periode 2007-2011).
Planning 2012-2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodieke actualisering van output (op basis van feedback vanuit werkveld). 2. Mogelijke herhaling van professionaliserings- en begeleidingsaanbod voor secundaire scholen.

Project 3: Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid - lerarenopleidingen

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventaris en systematische beschrijving van goede praktijkvoorbeelden (<u>september 2008</u>). - Identificatie van kritische succesfactoren en plan van aanpak voor ontwikkeling van methodieken (<u>februari 2009</u>). - Formuleren van conclusies en adviezen voor de betrokken onderwijsniveaus (<u>juni 2009</u>). - Eerste ontwerp van methodieken/aanpakwijzen en van digitale portfolio (<u>november 2009</u>).
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<p><u>Activiteiten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijwonen van studiedagen en opleidingen m.b.t. het thema. - Literatuurstudie: onderzoeksliteratuur en voorbeelden van goede praktijk. - Opstellen van een diversiteitskader. Dit biedt een gestructureerd overzicht van types van activiteiten en initiatieven en van daarbij geldende kritische succesfactoren. - Toetsing van het diversiteitskader in de eigen instellingen en/of opleidingen. - Op de NOvELLe studiedag van 21/05/2008: workshop over de voorlopige resultaten en de verdere werking. Deelnemers: afgevaardigden van lerarenopleidingen en andere organisaties. - Uitwisseling en afstemming met de werkgroep diversiteit van BEO. - Bijdrage tot de voorbereiding van de aanvraag voor het diversiteitsproject DIPLOM. <p><u>Output</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diversiteitskader met kritische succesfactoren voor meer diversiteit in de lerarenopleiding. - Verzameling van voorbeelden van goede praktijk uit de literatuur, nog niet systematisch beschreven.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>Van diversiteitskader tot visietekst</u> Het diversiteitskader werd uitgeschreven tot een coherente werkbare visietekst, die de belangrijkste kritische <i>succesfactoren</i> beschrijft. Daarbij werden steeds vragen tot (zelf)<i>reflectie</i> bij elk van deze factoren opgenomen. Door de eigenheid van de inhoud zitten in deze tekst meteen ook <i>aanbevelingen</i> voor betrokken onderwijsparticipanten vervat. Verdere toetsing van het kader. Het kader werd uitgetest en gebruikt in verschillende partnerinstellingen. Hierdoor kwam in die instellingen een dynamiek in het werken aan diversiteit op gang.</p> <p><u>Naar een methodiek om aan de slag te gaan met het diversiteitskader</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aanzet tot draaiboek en methode voor implementatie</i> Op basis van de ervaringen met de toetsing werd een methodiek uitgewerkt die samen met het kader een gelijkaardige dynamiek in (andere) instellingen op gang kan brengen. Dit leidde tot een (aanzet tot) draaiboek en een methodiek voor implementatie. - <i>Aanzet tot interne kwaliteitszorg</i> Opname et werken aan diversiteit op te nemen in het interne kwaliteitszorgsysteem van opleidingen en instellingen. Op deze manier wordt het een gegeven dat verankerd kan worden in het gehele school- of instellingsbeleid. <p><u>Disseminatie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De methodiek werd samen met het uitgewerkte kader een aantal keren voorgesteld aan partners en andere betrokkenen: - In de bundel over de Dag van het Onderwijs van de AUHL 209: een artikel met de titel: "Diversiteit in beweging in jouw lerarenopleiding: werken aan diversiteit". - Taalactiedag 15/05/2009: deelname en presentatie van elementen van taalbeleid.

	<ul style="list-style-type: none"> - Aanzet tot digitalisering van de output van het project. <p><u>Professionalisering teamleden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wiki-opleiding: deelname aan 2 initiatiesessies. - Verder bestuderen van de thematiek op basis van studiedagen en literatuur. <p><u>Overleg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking en afstemming met het BEO project diversiteit. - Overleg met het DIPLON project van NOvELLE.
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Volgen van nascholingen, professionalisering en medewerking aan publicaties. 2. Verfijning van de producten: diversiteitskader met leidraad en visietekst. 3. Feedback op producten verkregen van KHLim, PHL, XIOS en CVO De Oranjerie. 4. Ontwikkeling van taalbeleidskader (geïntegreerd tot één geheel met diversiteitskader). 5. Organisatie van een driedaags vormingstraject "Diversiteit in beweging" voor alle Vlaamse lerarenopleidingen. 6. Belangrijkste resultaten van dit vormingstraject: <ul style="list-style-type: none"> - disseminatie bij de NOvELLE partners en daarbuiten; - in het project "Vormgeven aan een zorg- en diversiteitsbeleid in het volwassenenonderwijs" ontwikkelde Chris du Pont een "Kijkwijzer zorg- en diversiteitsbeleid", die eveneens in grote mate gebaseerd is op het diversiteitskader; - er is overleg met het Steunpunt Onderwijs van de Provincie Limburg (Kansbank, Heidi Frederix), dit om te bepalen hoe samen kan worden ingegaan op de vragen en noden van de lokale partners, zoals die blijken uit het vormingstraject. 7. Samenwerking met BEO actiegroep diversiteit.
Samenstelling projectteam 2010-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Ingrid Heps, XIOS – promotor, 0,20 vte, - Greet Liebens, KHLim – copromotor, 0,15 vte, - Hilde Imberechts, XIOS, 0,10 vte, - Veerle Schuyten, KHLim, 0,10 vte, - Nathalie Peeters, PHL, 0,10 vte , - Tim Christiaens, CVO De Oranjerie, 0,05 vte.
Rapport 2010-2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verdere uitwerking taalcomponent: <ul style="list-style-type: none"> - verfijning en verdere uitwerking taalbeleidskader en diversiteitskader; - integratie van taalbeleidskader met diversiteitskader (met specifieke aandacht voor meervoudige geletterdheid als diversiteitsondersteunend domein); - selectie van geschikte methodieken om het proces bij deelnemers van het traject te ondersteunen. 2. Afronding vormingstraject: derde vormingsdag "Diversiteit in beweging" op 28/10/2010. Focus op taalbeleid. 3. Verdere verdieping in het proces en product: <ul style="list-style-type: none"> - verdieping in het coachen van teams: studiebezoek aan experts in Nederland (De Haagse Hogeschool). Hoe sleutelfiguren m.b.t. diversiteit ondersteunen en begeleiden?; - vormingsdag voor de CVO's waarbij een traject op maat werd aangeboden. Deze vormingsdag is niet doorgedaan omwille van te weinig respons (te drukke periode voor de instellingen). Met CVO de Oranjerie werd wel een datum vastgelegd voor een vormingsdag: 21/11/2011.

	<p>4. Expliciteren van good practices van het proces: uitwerking van eerste structuur voor een artikel waarin de kernelementen en de inhoud van het project (product van het project) worden geëxpliciteerd.</p> <p>5. Disseminatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanbod van vormingstraject op maat voor de CVO's (zie punt 3); - integratie van elementen van de ontwikkelde visie in opleidingsonderdelen van de KHLim en XIOS; - uitwerken eerste structuur van artikel dat als instrument (en aanleiding) voor disseminatie kan dienen (zie punt 4); - voorstelling van de resultaten op de NOVELLe studiedag (18/05/2011), op de lenteconferentie NDN en op de studiedag "Maak kennis me je burens" (initiatief van de Provincie Limburg). - voorstelling van de resultaten van het project aan een internationale groep partners in het kader van het Leonardo partnerschap SERVE: Strategies to Encourage Retention in Vocational Education (05/03/2011).
Planning september – december 2011	<p>1. Afronding output project 2007-2011</p> <p>2. Planning van aanpak van actualisering van output en van herhaling van professionaliserings- en begeleidingsaanbod in de periode 2012-2013.</p> <p>3. Voorbereiding van een vervolgproject in 2012-2013 (met focus op competentieontwikkeling voor lerarenopleiders en leraren-in-opleiding en met integratie van de resultaten uit de periode 2007-2011).</p>
Planning 2012-2013	<p>1. Periodieke actualisering van output (op basis van feedback vanuit werkveld).</p> <p>2. Mogelijke herhaling van professionaliserings- en begeleidingsaanbod voor lerarenopleidingen en andere opleidingen in hoger onderwijs en/of CVO's.</p>

Project 4: Harmonisering en digitalisering van informatie- en documentenstroom i.v.m. stages

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventaris van de bestaande informatie- en documentatiestroom met aanduiding van de verschillen en overeenkomsten (<u>september 2008</u>). - Eerste voorstellen voor harmonisering (<u>november 2008</u>). - Ontwerp van een digitaal communicatiemodel (<u>februari 2009</u>). - Digitalisering van de documenten is opgestart (<u>begin academiejaar 2009-2010</u>).
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De inventarisatie van de documentenstroom werd afgerond. - Stageovereenkomst: analyse, harmonisering en digitalisering afgerond; een digitaal modeldocument opgesteld. - Stagerooster: analyse van noden en behoeften afgerond; ontwerp van een geharmoniseerd document opgesteld. - Digitaal communicatiemodel: mogelijkheden geëxploreerd. Besluit: de e-tool EPOS (Elektronisch Portfolio OpvolgSysteem) (ontwikkeld door PHL) biedt goede mogelijkheden. In samenhang met project 5 werd beslist EPOS te adopteren voor de verdere digitalisering. - Feedback over de voorlopige resultaten van project 4 werd gevraagd aan docenten in de partnerinstellingen. - Studiedag NOvELLE 21/05/2008: feedback over de voorlopige resultaten van project 4 werd gevraagd aan de deelnemers (werkveld) en er werd advies ingewonnen over mogelijke aandachtspunten en prioriteiten voor dit project. Tevens werd voor de verdere werking een resonantiegroep samengesteld.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>Uitbouwen van het digitale communicatiemodel in EPOS.</u> Er werd gestart met de implementatie en het proefdraaien van EPOS en de opvolging van de ervaringen van diverse gebruikers. Het stagerooster werd verder ontwikkeld in aansluiting bij het proefdraaien met EPOS.</p> <p><u>Stageovereenkomsten</u> De digitale versies van de geharmoniseerde stageovereenkomsten werden in gebruik genomen in de partnerinstellingen. De overeenkomsten werden nog aangepast op basis van de feedback van het werkveld die via de resonantiegroep verkregen werd. Tevens werd overleg gepleegd met het SoE project "Afstemming van de praktijkcomponent". Ook op basis hiervan werden nog aanpassingen doorgevoerd.</p> <p><u>Lesvoorbereidingsformulier</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gelijkenissen en verschillen werden in kaart gebracht. - De harmonisering en digitalisering van het document werd afgerond. - Aan de partnerinstellingen en de resonantiegroep werd hierover feedback gevraagd. - Juni 2009: een digitaal model is ter beschikking voor 2009-2010. <p><u>Lesbeoordelingsformulier</u> Het gaat hier om het beoordelingsdocument per les, dat de stagementor in de klas in handen krijgt. Via de partnerinstellingen en in de resonantiegroep werd nagegaan wat de wensen zijn aangaande dit document.</p> <p><u>Stageaanvragen</u> De geplande inventarisatie van de bestaande procedures voor de stageaanvragen werd doorgeschoven naar de werking van de inter ENW werkgroep "Harmonisering van stageovereenkomsten en -aanvragen".</p>

	<p><u>Resonantiegroep</u> Met de resonantiegroep werd overleg gepleegd op 25/03/2009.</p> <p><u>Publicatie</u> Verhelst, G. (2009). Harmonisering en digitalisering van de documentenstroom in verband met stages. <i>IVO – Informatie Vernieuwing Onderwijs</i>, 30, nr. 116, blz. 30-33. Dit artikel brengt verslag uit over de werking en de output van het project.</p>
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stageaanvragen, terminologie en stageovereenkomsten: inter ENW werkgroep. Deze werkgroep stelde voorstellen van harmonisering op voor: <ul style="list-style-type: none"> – de terminologie in verband met stages; – drie types van stageovereenkomsten: voor preservice training, voor LIO banen en voor raamovereenkomsten. – Wat betreft de procedure voor stageaanvragen wordt er gewerkt aan een stel aanbevelingen voor het werkveld. 2. Harmonisering en digitalisering van het document voor de lesbeoordeling door de vakmentor. <ul style="list-style-type: none"> – digitale en papieren versie van een lesbeoordeling voor de vakmentor; – richtlijnen voor de opleidingsinstellingen; – kijkwijzer voor de vakmentor die het gebruik van de lesbeoordeling verduidelijkt. 3. Verhelst, G. (2010). Harmonisering/digitalisering van documentenstroom rond stages (VL). <i>VELOV – Tijdschrift voor lerarenopleiders</i>, 1, nr. 15, blz. 41. (Verslag over de werking en de output van het project).
Samenstelling projectteam 2010-2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Greet Verhelst, PHL – promotor, 0,25 vte, 2. Miet Nivelde, CVO STEP – copromotor, 0,15 vte, 3. Eddy Greunlinx, XIOS, 0,05 vte, 4. Leen Rubens, CVO De Oranjerie, 0,05 vte.
Rapport 2010-2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inter ENW werkgroep stages: zie deel 3, thema 6 in dit rapport. De promotor van project 4, Greet Verhelst is één van de twee vertegenwoordigers van NOvELLE in deze werkgroep. 2. Harmonisering en digitalisering van het beoordelingsformulier voor een stage door de vakmentor. <ul style="list-style-type: none"> – Een eerste ontwerpversie werd opgesteld in november 2010. – Feedback werd in december-januari 2010-2011 gevraagd in de partnerinstellingen. – Een tweede ontwerpversie werd opgesteld in februari 2011, hierbij werd de feedback uit de eerste ronde verwerkt. – Tweede feedbackronde in de partnerinstellingen in maart 2011. – De definitieve versie werd opgesteld in mei 2011. 3. Bijsturing van alle documenten die in dit project ontwikkeld werden: <ul style="list-style-type: none"> – beoordeling stageles door vakmentor, – kijkwijzer beoordeling stageles door de vakmentor, – beoordeling stage door de vakmentor, – richtlijnen beoordelingsdocumenten, – lesvoorbereidingsformulier, – richtlijnen lesvoorbereidingsformulier. <p>De bijsturing gebeurde door voor alle ontwikkelde digitale documenten feedback te vragen aan de partnerinstellingen en het werkveld. Om het gebruik van de gedigitaliseerde documenten beter toe te lichten, werden tevens richtlijnen opgesteld.</p>

	5. Disseminatie: digitale verspreiding van de instrumenten via de website van NOVELLe en via de partnerinstellingen die dat wensen.
Planning september – december 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afronding output project 2007-2011: geharmoniseerde en gedigitaliseerde formulieren voor lesvoorbereiding, les- en stagebeoordeling en stageovereenkomsten. 2. Planning van aanpak van actualisering, feedback en bijsturing in periode 2012-2013
Planning 2012-2013	Periodieke actualisering, feedback en bijsturing.

Project 5: E-communicatie als opleidingsdidactisch middel in de praktijkcomponent

<p>Operationele eindresultaten en limietdata (actieplan NOvELLE)</p>	<p>(Dit project is niet opgenomen in beheersovereenkomst – de operationele resultaten uit het actieplan zijn op gelijkaardige wijze aangepast als de data in de beheersovereenkomst).</p> <ul style="list-style-type: none"> - In kaart brengen van netwerken en expertise bij de partners en in het werkveld. Tevens: verkenning van literatuur en inventarisatie van voorbeelden van goede praktijk (september 2007). - Voorstel van een onderwijskundig, opleidingsdidactisch en onderwijstechnologisch werkmodel en van te ontwerpen methodieken/technieken/e-tools/digitale instrumenten (december 2008). - Eerste concrete "producten" (april 2009). - Rapport over eerste praktijkervaringen met nieuwe tools en instrumenten. Voorstellen tot bijsturing. Tevens voorstellen van verdere actie (september 2009).
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EPOS (Elektronisch Portfolio OpvolgSysteem) (ontwikkeld door de PHL) werd beoordeeld als een tool met tal van functionaliteiten, die een krachtige leeromgeving kan ondersteunen. EPOS is een digitaal instrument dat bestaat uit 3 delen: algemene functionaliteiten, een evaluatieplatform en een student/cursistvolgsysteem. - Het instrument bleek vooral inzetbaar te zijn tijdens de stagemomenten waarbij coaching en evaluatie belangrijke aandachtspunten zijn. EPOS was echter niet zonder meer geschikt om in andere organisaties dan de PHL geïmplementeerd te worden. - EPOS werd eerst aan de projectgroep gedemonstreerd. Er volgde een uitgebreide voorstelling aan de verschillende partners van NOvELLE. Deze demonstraties en de aansluitende discussies betroffen tevens de inzetbaarheid van EPOS in het kader van project 4 (harmonisering en digitalisering van de informatie- en documentenstroom i.v.m. stages). - Vervolgens werd een akkoord uitgewerkt met PHL om EPOS ter beschikking te stellen en aan te passen voor gebruik in andere instellingen. UHasselt, XIOS, CVO STEP en CVO de Oranjerie engageerden zich om in 2008-2009 op experimentele basis met EPOS te werken en dit in aansluiting bij de doelstellingen van NOvELLE-projecten 4 en 5.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>I.v.m. EPOS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorbereiden en afronden van de dienstverleningsovereenkomst tussen enerzijds PHL en anderzijds XIOS, CVO STEP, CVO De Oranjerie, CVO Lino en UHasselt. Deze overeenkomst liep tot september 2010. - Ontwikkeling – door PHL – van een interface waardoor data van de andere instellingen kunnen geïmporteerd worden in de PHL database van EPOS. - Navorming: interne introductie (per partnerinstelling) van doelen en concept van EPOS. Algemene inleiding tot EPOS voor docenten van de partnerinstellingen. Hands on training sessies voor EPOS coördinatoren en voor eindgebruikers (docenten). - In XIOS is EPOS toegepast in het tweede semester, voor 4 vakken. - Bij de andere partners werden voorbereidingen getroffen om in 2009-2010 te kunnen beginnen met proefdraaien. <p><u>I.v.m. project 5:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ter ondersteuning van het proefdraaien met EPOS werd onderzocht hoe de praktijkcomponent in de verschillende instellingen georganiseerd wordt en welke implicaties dit heeft t.a.v. een stagevolgsysteem. - Er werd ook nagegaan welk digitaal medium buiten EPOS nog geschikt is om een stagevolgsysteem te organiseren. De gebruikte leeromgevingen bleken voor het werken met portfolio's geen ideaal medium te zijn. - Tegelijkertijd werd een nieuwe focus gelegd op de werkvormen die in een e-portfolio voor de praktijkcomponent kunnen

	<p>aangewend worden in het kader van competentiegericht opleiden en evalueren. Er werd een literatuurstudie gedaan en van voorbeelden van goede praktijk in andere lerarenopleidingen werden geïdentificeerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Daarbij ging bijzondere aandacht naar de media die in aanmerking komen om een e-portfolio te organiseren. - Om de bevindingen op een transparante wijze te kunnen aanbieden aan de didactische teams en om ze steeds te kunnen actualiseren, werd een Wiki ontwikkeld: http://novelle5.wikispaces.com/ Deze Wiki werd voor een beperkte groep deelnemers toegankelijk gemaakt.
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<p>Gezien in de deelnemende partnerinstellingen al met EPOS gewerkt of proefgedraaid werd, is besloten om project 5 af te ronden, om de werking met EPOS onder te brengen in de "reguliere" werking van de partnerinstellingen en om de afronding van project 5 daarin te integreren.</p> <p><u>I.v.m. EPOS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het proefdraaien met EPOS werd ondersteund door technisch en/of didactisch advies vanuit PHL. - 3 van de 5 partners beslisten in de loop van maart 2010 om EPOS niet te implementeren: UHasselt, XIOS en CVO De Oranjerie. - CVO STEP en CVO Lino beslisten EPOS verder te implementeren en sloten daartoe een nieuwe dienstverlenings-overeenkomst af met PHL. <p><u>I.v.m. project 5:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aan het (vroegere) projectteam werd terugkoppeling gevraagd over: <ul style="list-style-type: none"> ▪ mogelijkheid tot "publiceren" van de Wiki – i.v.m. copyrights; ▪ mogelijkheid tot "publiceren" in termen van inhoudelijke kwaliteit; - Aan PHL werden vragen voorgelegd over de mogelijkheid van gebruik van diverse werkvormen in EPOS.
Rapport 2010-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de Wiki met werkvormen voor e-portfolio (praktijkcomponent) werd de toestemming van de auteurs verkregen om de teksten te publiceren op de Wiki. - De Wiki werd toegankelijk gemaakt voor lerarenopleiders in de partnerinstellingen van NOVELLE. - EPOS: verdere implementatie in CVO STEP en CVO Lino.

Project 6: Kwaliteitszorg CVO's

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Er is binnen het Regionaal platform een voorstel van systematiek van interne kwaliteitszorg uitgetekend voor de specifieke lerarenopleidingen van de CVO's (juni 2009). - Dit voorstel en de voorstellen van de andere Expertisenetwerken worden besproken met de andere Expertisenetwerken en het Regionaal platform op initiatief van het Departement Onderwijs en Vorming.
<p>Rapport 2009-2010 (samenvatting)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deelproject 1: Resonantieraad. <ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van matrix waarin per facet aangegeven wordt welke actoren betrokken partij zijn. - Opzetten van initieel proces voor opstart van een resonantieraad. - Bespreking en planning van verschillende fasen in implementatieproces. - Uitwisseling van ervaringen bin CVO's (NOvELLe) (maandelijkse update). 2. Deelproject 2: Systeem voor kwaliteitszorg. Bepaling van de belangrijke elementen in een kwaliteitszorgsysteem (volledige PDCA-cyclus). 3. Deelproject 3: Proefvisitaties. (Eerste) concept van samenstelling en opdracht van proefcommissies en van verloop proefvisitaties. 4. Deelproject 4: Benchmarking. <ul style="list-style-type: none"> - Oplijsting van voor ZER benodigde data. - Inventarisatie van mogelijke metingen (door gezamenlijke brainstorming). - Selectie van metingen. - Uitvoeren van nulmetingen per CVO. - Delen van data (juni 2010). - Bepalen van streefgetallen per CVO.
<p>Samenstelling projectteam 2010-2011</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ilse Ooghe (CVO De Oranjerie) (0,10 vte), promotor, - Miet Nivelles (CVO Lino) (0.10 vte), copromotor, - Liesbeth Raeymaekers (CVO STEP) (0,10 vte).
<p>Rapport 2010-2011</p>	<p>Voor meerdere aspecten werd samengewerkt met de desbetreffende actiegroep van BEO.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deelproject 1: Resonantieraad. Inwinnen van advies (feedback) van expert voor opstartfase: intervisiedag op 16/12/2010 met R. Hulpia (commissievoorzitter bij inspecties NVAO) georganiseerd in aanwezigheid van CVO STEP, CVO Lino, CVO Crescendo en CVO De Oranjerie. 2. Deelproject 2: Systeem voor kwaliteitszorg. <ul style="list-style-type: none"> - Keuze van intern kwaliteitssysteem: KDS-consultancy. - Workshop over het kwaliteitssysteem door Koenraad De Smet van consultancy bureau KDS-consultancy. - Per centrum bijsturen van kwaliteitszorgsysteem op basis van de input van de workshop. Dit gebeurde in sessies per CVO: 6 in CVO STEP (waarvan 4 factureerd aan NOvELLe), 4 in CVO De Oranjerie en 2 in CVO Lino. - Per centrum vertalen van het kwaliteitszorgsysteem in een balanced score card (methodiek KDS-consultancy). - Door personeelsleden van CVO STEP werd tevens een nascholing over PROSE gevolgd.

	<p>3. Deelproject 3: Proefvisitaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisatie en planning van de proefvisitaties zal in samenwerking met de BEO-partners gebeuren. De proefvisitatie heeft telkens 1 maand voor de werkelijke visitatie plaats. - Concrete planning: <ul style="list-style-type: none"> ▪ proefvisitatie CVO De Oranjerie: 18/10/2011, ▪ proefvisitatie CVO Elishout: 24/10/2011, ▪ proefvisitatie CVO STEP: 26/10/2011, ▪ CVO Lino en CVO Brussel kennen hun data nog niet. - Bijsturen van tekorten in zelfevaluatie rapport: elke SLO las het volledige ZER van een andere SLO. Alle opmerkingen werden besproken in een vergadering op 23/03/2011. <p>4. Deelproject 4: Benchmarking.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besprekingen van de huidige metingen. - Overleg met expert: intervisiedag met R. Hulpia op 16/12/2010. - Alle instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens voor benchmarking zijn vastgelegd. De eerste vergelijking van deze gegevens zal in het eerste semester van 2011-2012 gebeuren. Daarnaast zijn er ook vergelijkingen gebeurd van andere processen zoals studietijdmeting, enz.
<p>Planning september – december 2011</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Resonantieraden SLO's: opvolging implementatie en bijsturing. 2. Systeem kwaliteitszorg op basis van balanced score card: opvolging implementatie en bijsturing. 3. Proefvisitaties: uitvoering in 3 CVO's van NOvELLE, reflectie op rapport en bijsturing. 4. Benchmarking: vergelijken gegevens 3 CVO's en formuleren conclusies.

Project 7: Vakdidactiek nijverheidsvakken voor SLO's (CVO's)

Meetfactoren uit de beheersovereenkomst	Dit project is niet opgenomen in de beheersovereenkomst, maar past wel in de opdracht 4: "Versterking van de vakdidactische component van de specifieke lerarenopleidingen van de partner-CVO's en ontwikkeling van een specifieke vakdidactiek." Concrete meetfactoren zijn niet bepaald in de beheersovereenkomst.
Samenstelling projectteam 2010-2011	Peter Dams, CVO De Oranjerie (0,15 vte van 01/01/2011 t.e.m. 30/03/2011).
Rapport 2010-2011	<ol style="list-style-type: none"> Aanzet tot ontwikkeling van een vakdidactische bundel elektriciteit-elektronica. Het SoE-project "Vakdidactiek versterken in de SLO van de CVO's" werd bestudeerd en er werd een inventaris gemaakt van het bestaande didactische materiaal voor elektriciteit-elektronica. Tevens werd (de ook uit SoE afkomstige) vakdidactische bundel voor "Gezondheidszorg voor de CVO's" bestudeerd. Verder werd een mogelijke samenwerking met SoE geëxploreerd. Aan de vakdidactische bundel is een eerste aanzet gegeven. <u>Vaststellingen:</u> <ul style="list-style-type: none"> Het format dat SoE hanteert in de bundel voor "gezondheidszorg voor de CVO's" is ook geschikt voor de bundel electriciteit-electronica. Bij de verdere uitwerking moet er zeker rekening gehouden worden met de "Inspiratiegids voor kwaliteitsvolle vakdidactiek" (eveneens een SoE-product). Vorbereiding, uitvoering en opvolging van een rondetafelgesprek op de vakdidactische beurs van 03/05/2011. Daarbij bleek een sterke interesse voor samenwerking vanuit verschillende ENW's. Vorbereiding van een ontwerp van project voor de periode 2012-2013
Planning september – december 2011	Verder voorbereiding en eerste stappen voor het project 2012-2013: <ol style="list-style-type: none"> Volledig uitgeschreven projectvoorstel 2012-2013, mede na afstemming met ENW's. Samenstelling van werkgroepen/resonantiegroepen, zowel op inter ENW niveau als in NOvELLE. Inventaris van mogelijke opties qua medium voor deling expertise/goede praktijkvoorbeelden en van mogelijke bronnen van expertise/goede praktijkvoorbeelden.
Planning 2012-2013	Vervolg project: <ol style="list-style-type: none"> Selectie van bruikbaar medium voor het beschikbaar stellen van goede praktijkvoorbeelden en materialen. In aansluiting bij vroegere projecten: identificatie van een zo generiek mogelijk format voor de verschillende vakdidactieken en opstellen van een draaiboek voor de invulling van het format. Lokaliseren van goede praktijkvoorbeelden bij leerkrachten secundair onderwijs en lectoren lerarenopleiding voor het studiegebied mechanica-elektriciteit. Invulling van het format voor het studiegebied mechanica-elektriciteit Vorming van een breed gedragen werkgroep voor vakdidactiek nijverheidsvakken.

--	--

3 Beleidsgericht overleg & werkgroepen van het inter ENW overleg

Voor elk van de 7 thema's van het "beleidsgericht overleg" levert de Coördinatiecel voorbereidend werk in de vorm van inventarisatie en/of beschrijving van de bestaande situatie. Het daarop gebaseerde overleg wordt gevoerd met als doelen: identificatie van knelpunten of van goede praktijkvoorbeelden, uitwisseling van expertise en/of exploratie van mogelijke acties en samenwerking.

Voor meerdere thema's wordt in een belangrijke mate aangesloten bij werkgroepen die zijn ingesteld door het "inter ENW overleg".

Voor elk van de 7 thema's worden hierna de volgende gegevens op een rijtje gezet:

- de relevante meetfactoren uit de beheersovereenkomst 2007-2009, met de limietdata zoals voorgesteld aan het departement O&V in juli 2008;
- de inter ENW werkgroep waarbij (eventueel) wordt aangesloten;
- een samenvatting van de rapporten over de werkjaren 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010;
- de activiteiten en resultaten voor 2010-2011;
- de planning voor de periode september-december 2011 (indien van toepassing);
- de planning voor de werkjaren 2012-2013 (indien van toepassing).

Thema 1: Modulair kader SLO's

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventaris van bestaande modules en opleidingsonderdelen en de relatie tot de basiscompetenties en studiebelasting is gemaakt (januari 2009). - Toegankelijkheid voor elkaars studenten is onderzocht (april 2009). - Exploratie van de mogelijkheden voor het ontwikkelen van flexibele leerwegen is gebeurd (september 2009).
<p>Werkgroep inter ENW overleg (2007-2008 t.e.m. 2009-2010)</p>	<p>Voortrekker: NOvELLE (Jan Broeckmans) Kerngroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jan Broeckmans (Coördinatieceel / UHasselt), - Wouter Hustinx (PHL), - Jos Faes (CVO Limlo), - Jo Massonet (CVO STEP), - Willy Poppelmonde (CVO De Oranjerie), - Steven Janssens (K.U. Leuven), - Antonia Aelterman (UGent). <p>Resonantiegroep: (kerngroep +) vertegenwoordiging van 2 personen per ENW.</p>
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<p><u>In het kader van de inter ENW werkgroep:</u> Ontwikkeling van voorstellen van een systematiek van beschrijving (met aanduiding van de studiebelasting en van de relatie tot de basiscompetenties), zowel voor SLO curricula, als voor afzonderlijke opleidingsonderdelen/modules.</p>
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>In het kader van de inter ENW werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De kerngroep heeft het voorstel van systematiek uitprobeerde op de eigen SLO curricula en minstens 2 opleidingsonderdelen / modules per SLO. Op basis daarvan werd het voorstel van beschrijvingssystematiek bijgestuurd. - Het bijgestuurde voorstel voorgelegd aan de resonantiegroep, met de vraag tot toepassing op de eigen SLO curricula en enkele opleidingsonderdelen / modules. Dit leidde tot verdere bijstellingen, i.h.b. het principe dat hetzelfde begrippenkader i.v.m. soorten leeractiviteiten in de praktijkcomponent diende gebruikt te worden als in het registratiesysteem voor stages (toen nog in ontwerp). - Omdat het voorstel van registratiesysteem voor stages nog niet kon goedgekeurd, resp. gefinaliseerd worden, werd de afronding van de beschrijvingssystematiek uitgesteld naar 2009-2010. <p><u>In het kader van NOvELLE:</u> In de planning waren de volgende stappen voorzien, die mede relevant zijn voor thema 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - M.b.v. (het voorstel van) beschrijvingssystematiek opleidingsonderdelen/modules inventariseren met hun studiebelasting en in hun relatie tot de basiscompetenties. - Op basis van extensieve vergelijkingen m.b.v. deze inventaris mogelijkheden onderzoeken voor: afstemming van curricula; equivalenties, aansluiting, overlap/uitwisselbaarheid van opleidingsonderdelen/modules; flexibele leerwegen. - Op beleidsniveau van de partnerinstellingen vastleggen van afspraken i.v.m. afstemming curricula, flexibele leerwegen en doorverwijzingen tussen de opleidingen. <p>Deze plannen werden doorgeschoven naar 2009-2010.</p>

<p>Rapport 2009-2010 (samenvatting)</p>	<p><u>In het kader van de inter ENW werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De afronding van de beschrijvingsystematiek werd aanvankelijk nog "on hold" gehouden, tot meegedeeld werd dat de mentoruren werden afgeschaft en bijgevolg ook de opdracht tot het ontwikkelen van een stageregistratiesysteem wegviel. Vervolgens werd ervoor gekozen terug te grijpen naar een vroegere versie van de beschrijvingsystematiek, omdat die – in vergelijking met het begrippenkader van het voorgestelde registratiesysteem – meer ruimte biedt voor een. - Het afgeronde voorstel van beschrijvingsystematiek werd na twee rondes van feedback voorgelegd aan het inter ENW overleg van 03/06/2010, met de vraag een ander te verspreiden bij de partnerinstellingen. - Ten gevolge van de opgelopen vertragingen waren een aantal lerarenopleiding inmiddels vrij ver gevorderd met de ontwikkeling van competentiematrices met een onderscheid in beheersingsniveaus van competenties, dat veel verder gaat dan in het voorstel. <p><u>In het kader van NOvELLE:</u></p> <p>De stappen die aanvankelijk voor 2008-2009 voorzien waren en verschoven werden naar 2009-2010 (zie hierboven), werden opnieuw uitgesteld. Dit gebeurde om dezelfde redenen. Enkel de eerste, hierboven vermelde stap (opleidingsonderdelen/modules beschrijven volgens de ontwikkelde systematiek) werd (deels) gezet, zij het (per partner) met diverse varianten van de beschrijvingsystematiek.</p>
<p>Rapport 2010-2011</p>	<p><u>In het kader van NOvELLE:</u></p> <p>Er werd een ad hoc werkgroep opgericht met als doel het harmoniseren van het EVK/EVC-beleid in de SLO's van de verschillende partners, incl. afspraken bij de overgang van studenten/cursisten tussen de opleidingsinstellingen. Hieruit groeide een overzichtstabel met diploma's die in de SLO's van de CVO's in aanmerking komen voor een reguliere vrijstelling op basis van EVK's en assessment op basis van EVC's die verworven zijn via een vooropleiding of via beroepservaring. De betrokken CVO's maakten de afspraak om deze reglementering vanaf het opleidingsjaar 2011-2012 in hun algemeen reglement op te nemen.</p>
<p>Planning september – december 2011</p>	<p>Verdere voorbereiding van een project over EVC/EVK-beleid in de SLO's van de CVO's, voor de periode 2012-2013:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Volledig uitgeschreven projectvoorstel. 2. Samenstelling van werk- en resonantiegroepen, zowel op inter ENW niveau als in NOvELLE. 3. Afronding van overzichtstabel met diploma's die in aanmerking komen voor reguliere vrijstellingen op basis van EVK's, resp. assessments op basis van EVC's. 4. Start implementatie van deze tabel in de CVO's van NOvELLE, opvolging, feedback en bijsturing.
<p>Planning 2012-2013</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een aanzet van afgestemd EVK-beleid over de CVO's van verschillende Expertisenetwerken. 2. Een afgestemd en in kwaliteitszorg ingebed EVC-beleid binnen de CVO-projectpartners, wat zichtbaar wordt in een transparant kader met verwachtingen en procedures aangepast aan verschillende profielen van cursisten die deelnemen aan een EVC-assessment. 3. Afstemming tussen de CVO's van NOvELLE wat betreft de assessmentsvorm en assessmentsinvulling voor de verschillende profielen van cursisten. 4. Afstemming van het EVC-beleid en – procedures van de CVO's van NOvELLE met deze van de SLO's van hogescholen en universiteiten.

Thema 2: Strategisch beleidsplan SLO's

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<p>Afspraken worden gemaakt betreffende principes en procedures over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - afstemming van het opleidingsaanbod, - afstemming van curricula, - beleid naar doelgroepen, - doorverwijzingen tussen opleidingen van verschillende aanbieders, - het delen van de beschikbare infrastructuur. <p>Meetfactoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De afspraken zijn formeel vastgelegd (december 2008). - De afspraken zijn bekendgemaakt (juni 2009).
<p>Werkgroep inter ENW overleg</p>	<p>Zie bij thema 1 (modulair kader).</p>
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventarisatie van opleidingsaanbod, curricula en aanpak van EVK/EVC d.m.v. een "ronde van de partnerinstellingen" (= gesprekken met informanten per thema en per partner). - De ontwikkeling van een modulair kader in thema 1 is tevens voorbereidend werk t.a.v. de mogelijke afstemming van curricula en doorverwijzingen.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - M.b.t. afstemming opleidingsaanbod en curricula: de volgende grondlijnen van een strategisch beleidsplan voor de SLO's werden vastgelegd in juni 2009: <ol style="list-style-type: none"> a. CVO's: geen verdere afstemming, gezien geografische spreiding, spreiding over netten en "structuurschema" CVO's. b. SLO's aan hogescholen en universiteiten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ SLO Beeldende Kunst – PHL: behoud – afstemming curricula op CVO's (CVO Limlo), i.f.v. uitwisselbaarheid modules/opleidingsonderdelen + flexibele leerwegen; ▪ SLO MDA – KHLim: verder aan te bieden in samenwerking met PHL (incl. afstemming curricula op CVO's). Dit moet door de betrokken partijen nog verder besproken worden; ▪ SLO TEW – UHasselt: samen met (alle) CVO's: ontwikkelen van een leerweg, waarbij ca. de helft van de opleiding aan de UHasselt wordt aangeboden (nl. het "blok" didactische competenties uit het structuurschema van CVO's) en de andere helft aan CVO's. Daarnaast ook verdere afstemming curricula – cfr. supra; ▪ SLO Wetenschappen + SLO Informatica/Wiskunde CVO Limlo (+ UHasselt): bestaande formule van samenwerking continueren en exploratie van uitbreiding naar andere CVO's (1 keuzevak in tweede master jaar aan UHasselt, die module DCO uit CVO-programma vervangt; rest: in CVO; keuzevak aan UHasselt is/wordt afgestemd op DCO-module in CVO programma). c. Aanbod SLO's voor professionele bachelors van hogescholen: <p>Er wordt NIET gekozen voor de mogelijkheid om in samenwerking met CVO's "nieuwe" SLO's in te richten.</p> <p>Er wordt WEL gekozen om in de CVO's specifieke trajecten uit te bouwen, volgens het CVO-programma, maar gericht op professionele bachelors – dit in samenwerking met de hogescholen (en universiteit). Op termijn kan dit leiden tot adaptaties van het CVO-aanbod (in die trajecten), o.m. in de zin van versterking van specifieke vakdidactieken en/of optimalisering van de aansluiting bij de beginsituatie van de doelgroepen. Dit kan in twee clusters gebeuren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het reeds genomen initiatief van CVO Limlo om een dagopleiding in te richten, met als doelgroep professionele bachelors, in eerste instantie van KHLim en PHL (als leden van de inrichtende macht van CVO Limlo). De vraag ligt

	<p>voor of naast KHLim en PHL ook XIOS en UHasselt bij het overleg kunnen betrokken worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ In een cluster met CVO's STEP, LINO, De Oranjerie en geïnteresseerde hogescholen en universiteit (in beginsel zeker XIOS en UHasselt) kan de mogelijkheid van een gelijkaardig initiatief onderzocht worden. <p>- De oorspronkelijk geplande beschrijving van de feitelijke toestand m.b.t. in-, door- en uitstroom van diverse doelgroepen werd opgenomen in het diversiteitsproject DIPLON. Een eerste rapportering en een verkennende bespreking van mogelijkheden van afstemming werd in het kader van dat project doorgeschoven naar 2009-2010. Eerst moeten immers afspraken gemaakt worden over de registratie van studenten- en cursistengegevens. Deze afspraken lagen, o.m. door de verschillen in de bestaande softwaresystemen voor studentenadministratie, niet voor de hand.</p> <p>- Afstemming van curricula en doorverwijzingen: zie thema 1.</p> <p>- Afspraken m.b.t. delen van beschikbare infrastructuur: zie thema 3.</p>
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<p>- Voor het strategisch beleidsplan m.b.t. opleidingsaanbod en curricula: concretisering en opvolging van de op 10/06/2009 goedgekeurde grondlijnen. Dit dient te gebeuren door Coördinatiecel, Stuurgroep en Beleidsgroep.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ SLO – MDA, KHLim: voor deze opleiding in samenwerking met PHL schreven zich aan KHLim geen studenten in. ▪ SLO – TEW UHasselt: de formule die in 2008-2009 werd vooropgesteld (zie hierboven) werd in de faculteit BEW van de UHasselt in eerste instantie principieel goedgekeurd. Op deze beslissing werd later teruggekomen omwille van een aantal knelpunten, ondermeer de financiële haalbaarheid voor de faculteit BEW. De faculteit BEW zal (voorlopig) tot en met 2012-2013 de opleiding volledig zelf aanbieden. ▪ SLO Wetenschappen + SLO Informatica/Wiskunde CVO Limlo (UHasselt): hiervoor waren er geen inschrijvingen. ▪ SLO's voor professionele bachelors van hogescholen: CVO STEP richt voor deze doelgroep een éénjarige opleiding in avondonderwijs in. Door CVO De Oranjerie werd besloten om voor deze doelgroep een éénjarige opleiding in dag- en avondonderwijs te organiseren. <p>- Voor de beschrijving van in-, door- en uitstroom van doelgroepen: het desbetreffende deelproject van DIPLON werd geschrapt. Omwille van diverse vertragingen werd het niet meer haalbaar geacht om nog voor het einde van het DIPLON project te komen tot een geharmoniseerd systeem voor registratie van studenten- en cursistengegevens voor de verschillende partnerinstellingen.</p> <p>- Afstemming van curricula en doorverwijzingen: zie thema 1.</p> <p>- Afspraken m.b.t. delen van beschikbare infrastructuur: zie thema 3</p>
Rapport 2010-2011	
Planning vanaf september 2011	Implementatie en opvolging van de vroegere afspraken.

Thema 3: Wederzijdse toegang bibliotheken / mediatheken

Meetfactoren uit de beheersovereenkomst	Afspraken worden gemaakt betreffende principes en procedures over: <ul style="list-style-type: none"> - ..., - het delen van de beschikbare infrastructuur. Meetfactoren: <ul style="list-style-type: none"> - De afspraken zijn formeel vastgelegd (december 2008). - De afspraken zijn bekendgemaakt (juni 2009).
Rapport 2007-2008 (samenvatting)	Inventarisatie van de bestaande infrastructuur, de regelgeving m.b.t. toegang en de behoeften bij de partners d.m.v. een "ronde van de partnerinstellingen door de Coördinatieceel.
Rapport 2008-2009 (samenvatting)	In, februari 2009 werd het volgende beslist: <i>"Opdracht ... aan bibliothecarissen van UHasselt, KHLim, PHL en XIOS tot</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>(Voor zover niet al gebeurd:) opname van artikel in reglement van bibliotheek & mediatheek dat studenten en personeelsleden van de lerarenopleidingen van de partnerinstellingen van NOvELLE (evt. op te sommen) recht geeft op raadpleging en ontlening aan dezelfde voorwaarden als eigen studenten en personeelsleden, dit op voorlegging van studenten-, resp. personeelskaart.</i> ▪ <i>Verduidelijking in reglement van "verantwoorde uitzonderingen" op deze regel, bijvoorbeeld toegang tot databanken en/of e-bronnen waarvoor beperkende licenties gelden; didactische materialen in periodes van stages van eigen studenten.</i> ▪ <i>Mededeling van deze reglementswijziging aan Coördinatieceel van NOvELLE, die Stuurgroep en Beleidsgroep informeert.</i> <i>Voor alle partnerinstellingen: mededeling van deze wederzijdse toegang in reglement en webpagina's van eigen bibliotheek, resp. in informatie over infrastructuur (CVO's)."</i> De eerste 2 elementen werden geïmplementeerd. De laatste 2 elementen (mededeling aan Coördinatieceel, Stuurgroep en Beleidsgroep en mededeling in reglement en webpagina's) werden nog niet systematisch opgevolgd omwille van tijdgebrek bij de Coördinatieceel.
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	Verdere opvolging van de implementatie van de afspraken, in het bijzonder die i.v.m. bekendmaking van de afspraken.
Rapport 2010-2011	In de partnerinstellingen werden de hierboven vermelde afspraken meegedeeld aan de studenten/cursisten. Dit thema kan als afgerond worden beschouwd, behoudens de verdere bewaking van de naleving van de afspraken.

Thema 4: Kwaliteitszorg CVO's (en andere SLO's)

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Er is binnen het Regionaal platform een voorstel van systematiek van interne kwaliteitszorg uitgetekend voor de specifieke lerarenopleidingen van de CVO's (juni 2009). - Dit voorstel en de voorstellen van de andere Expertisenetwerken worden besproken met de andere Expertisenetwerken en het Regionaal platform op initiatief van het Departement Onderwijs en Vorming.
<p>Werkgroep inter ENW overleg (2008-2009 & 2009-2010)</p>	<p>Voortrekker: ELAnt. Vertegenwoordigers van NOvELLE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilda Duchamps (CVO Limlo), - Jan Freson (CVO STEP), - Lut Lippeveld (CVO De Oranjerie).
<p>Overleggroep visitatie SLO's (2008-2009 & 2009-2010)</p>	<p>Vertegenwoordiging NOvELLE (in plenaire vergadering):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jan Broeckmans (UHasselt), - Wouter Hustinx (PHL), - Lut Lippeveld (CVO De Oranjerie). <p>Vertegenwoordiger in beperkte werkgroep: Wouter Hustinx (PHL).</p>
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verkennende bespreking en opvolging van de evoluties i.v.m. deze materie in de Stuurgroep, - Deelname aan de besprekingen in VLIR, VHLORA, CVO platform én de werkgroep over de visitatie van de SLO's. - Samenstelling van de inter ENW werkgroep.
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Deelname aan de inter ENW werkgroep: 1 vergadering met uitwisseling van informatie. - Deelname aan de VLIR-VHLORA-CVO overleggroep i.v.m. visitatie SLO's. Het uitwerken van een protocol voor de visitaties gebeurde door de beperkte werkgroep. Deze rapporteerde aan de volledige overleggroep, evenals aan VLIR en VLHORA. Een tussentijds voorstel van protocol werd uitvoerig besproken door de Stuurgroep van NOvELLE. - In NOvELLE: studienamiddag gericht op docenten, beleidsmakers en andere personeelsleden betrokken bij de kwaliteitszorg in de SLO'S van NOvELLE en de (andere) ENW's. Het programma omvatte een inleiding over "Kwaliteitszorg en visitaties" door Floris Lammens (VLHORA) en Pieter-Jan Van de Velde (VLIR) en 4 presentaties voer praktische ervaringen met kwaliteitszorg in de lerarenopleidingen van de 3 hogescholen in NOvELLE en aan de UHasselt. - De geplande ontwikkeling van afspraken m.b.t. afstemming van het systeem van interne kwaliteitszorg kwam niet aan de orde. De reden was vooral dat de 3 betrokken CVO's (CVO Limlo verkiest dit thema op te nemen in de schoot van SoE) eerst meer duidelijkheid wensten over de contouren en vereisten van de visitatie. Tevens werd van de zijde van NOvELLE verwacht werd dat deze materie in de inter ENW werkgroep gezamenlijk zou worden aangepakt door de ENW's/RP. Deze verwachting werd niet ingelost. - Om met prioriteit aan het systeem van interne kwaliteitszorg te kunnen werken, werd beslist om in 2009-2010 te starten met een project waarin CVO STEP, CVO De Oranjerie en CVO Lino participeren.

Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<ul style="list-style-type: none"> - Deelname aan de inter ENW werkgroep en deelname aan de overleggroep visitatie SLO's. - Voor het nieuwe NOvELLE project "Kwaliteitszorg CVO's" werd in september/oktober 2009 een team samengesteld en een concreet activiteitenplan opgesteld. Zie hierboven – project 6.
Rapport 2010-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Inter ENW werkgroep: de activiteiten worden als afgerond beschouwd. - De overleggroep visitatie SLO's heeft eveneens zijn werkzaamheden voltooid. - Zie verder bij project 6 "Kwaliteitszorg CVO's".
Planning september - december 2011	Zie bij project "Kwaliteitszorg CVO's".

Thema 5: Ontwikkeling vakdidactiek SLO's

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<p><u>Eén specifieke vakdidactiek</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorstel voor de ontwikkeling van 1 specifieke vakdidactiek (in de wetenschappen: biologie-chemie) is vastgelegd (september 2008). - Voor deze specifieke vakdidactiek is een voorstel van inhoud en didactische aanpak uitgewerkt (februari 2009). - Voorstel van inpassing in de relevante curricula ligt voor (juni 2009). <p><u>Algemeen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is een actieplan opgesteld voor de versterking van reeds bestaande vakdidactiek (april 2009). - Er is een actieplan opgesteld voor de ontwikkeling van nieuwe vakdidactiek (najaar 2009). - De vooropgestelde planningen worden uitgevoerd (2010).
<p>Werkgroep inter ENW overleg</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In 2008-2009 en 2009-2010: voortrekker: AUGent (Luc François –Söhret Yildirim) - vertegenwoordiger van NOVELLe: Greta Deckers (CVO Limlo) - In 2010-2011: werkgroep(en) vakdidactiek + digitale ontsluiting vakdidactiek .- vertegenwoordiger van NOVELLe: Jan Broeckmans (Coördinatieceel).
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<p><u>Eén specifieke vakdidactiek:</u> UHasselt & CVO Limlo: ontwikkeling van een opleidingsonderdeel "Vakdidactiek Biologie-Chemie", aangeboden als keuzevak in de master opleiding Biomedische Wetenschappen en door CVO Limlo erkend als equivalent aan de module DCO in de SLO. Aansluitend: uitwerking en goedkeuring door de Stuurgroep van een meer uitgebreid voorstel van topics voor een vakdidactiek biologie-chemie.</p> <p><u>Algemeen:</u> Samenstelling van de inter ENW werkgroep.</p>
<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>Eén specifieke vakdidactiek:</u> Voor enkele topics van een vakdidactiek biologie-chemie werden concretevoorstellen van inhoud en aanpak ontwikkeld.</p> <p><u>Algemeen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De inter ENW werkgroep inventariseerde de projecten van de ENW's/RP voor ontwikkeling van vakdidactieken. Mogelijkheden tot uitwisseling van materialen en knelpunten daarbij (i.v.m. auteursrechten) werden verkend. - Inventaris van alle vakdidactieken en vakdidactici in NOVELLe, met verwijzingen naar (digitale) beschrijvingen van inhouden en aanpakwijzen. - Studiemiddag 27/05/2009: <ul style="list-style-type: none"> ▪ inleiding op basis van het SoE-project "Vakdidactiek versterken in de SLO van de CVO's". Topics: prioritair te ontwikkelen vakdidactieken, randvoorwaarden voor implementatie van vakdidactieken in SLO's van CVO's, het profiel van de begeleider van de vakdidactische module; elementen van een "generieke" vakdidactiek; ▪ voorbeelden van invulling en aanpak van vakdidactieken in een universitaire SLO, een GLO en een SLO van een CVO; ▪ voorstelling van de inventaris van vakdidactieken in NOVELLe; ▪ discussie over een kernvragen t.a.v. de ontwikkeling/versterking van vakdidactiek in de SLO's van de CVO's. - De aansluitende uittekening van een actieplan voor (a) versterking van bestaande vakdidactieken; (b) ontwikkeling van één of enkele vakdidactieken; (c) een "grondplan" van "generieke" vakdidactiek werd verschoven naar 2009-2010.

Rapport 2009-2010 (samenvatting)	<p><u>Eén specifieke vakdidactiek:</u> Een volledige "syllabus" voor een vakdidactiek biologie-chemie, inclusief aanduiding voor inpassing in de relevante opleidingen (GLO's en SLO's) werd afgerond en ter publicatie voorgelegd aan uitgeverijen.</p> <p><u>Algemeen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Inter ENW werkgroep: ENW AUGent, de "trekker" van deze werkgroep, organiseerde o.m. een "externe" studiedag over vakdidactiek, waaraan ook vanuit de andere ENW's/RP kon worden deelgenomen. Op "inter ENW niveau" werden geen activiteiten ondernomen. - Ontwikkeling van een actieplan voor de ontwikkeling/versterking van vakdidactiek in de SLO's van de CVO's (deelnemers: CVO STEP, CVO De Oranjerie, CVO Lino). <ul style="list-style-type: none"> ▪ In opvolging van de NOvELLE studiedag van 27/05/2009 werd op 24/03/2010 een workshop georganiseerd, waartoe de docententeams van de 3 CVO's als groep werden uitgenodigd. ▪ De doelen van deze studiedag waren: (a) het uittekenen van concrete actieplannen per CVO en (b) de planning van concrete samenwerkingsactiviteiten. Deze stappen dienden omwille van tijdgebrek te worden uitgesteld naar 2010-2011.
Rapport 2010-2011	<p><u>Eén specifieke vakdidactiek:</u> Zoeken van uitgeverij voor publicatie van materialen voor vakdidactiek biologie-chemie – tot op heden zonder succes.</p> <p><u>Algemeen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Inter ENW werkgroep: deelname aan de voorgestelde gezamenlijke activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ organisatie van de vakdidactische beurs op 03/05/2011, met 2 bijdragen vanuit NOvELLE; ▪ digitale ontsluiting van vakdidactieken: onderzoeken van mogelijkheden via o.m. Klascement en bepalen van inhoud en aanpak van mogelijk pilootproject. - In het kader van NOvELLE: <ul style="list-style-type: none"> ▪ verkenning en planning van mogelijke samenwerkingsactiviteiten tussen de CVO's. Vertegenwoordigers van de CVO's vergaderden hierover drie maal in de periode november 2010 -januari 2011. Dit overleg heeft geleid tot project 7 "Vakdidactiek"; ▪ uitwerking van een syllabus vakdidactiek elektriciteit-elektronica in het kader van project 7. "Vakdidactiek Nijverheidsvakken".
Planning september - december 2011	Zie project 7 "Vakdidactiek Nijverheidsvakken".
Planning 2011-2012	Zie project 7 "Vakdidactiek Nijverheidsvakken".

Thema 6: Inventarisatie toegang tot stagescholen

<p>Meetfactoren uit de beheersovereenkomst</p>	<p><u>Registratiesysteem stages:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Registratiesysteem is er (juli 2008). - Registratiesysteem wordt geïmplementeerd (vanaf december 2008-2009). - Eerste zending gegevens (voorjaar 2010). <p>(Eerste deadline verschuift naar 4 maanden na besluit VR berekening mentoruren – andere deadlines verschuiven à rato).</p> <p><u>Raming behoeften stageplaatsen:</u></p> <p>Het Regionaal platform zal jaarlijks op basis van een analyse van de inschrijvingen en de toegang tot de stagescholen van de laatste 2 schooljaren een raming maken van de toekomstige behoeften aan stageplaatsen.</p> <p>Meetfactoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De voorbereiding van de analyse is uitgewerkt (februari 2009). - De eerste analyse en raming is afgerond (juli 2009).
<p>Werkgroepen inter ENW overleg + task force stages</p>	<p><u>Registratiesysteem stages</u> (tot en met 2008-2009)</p> <p>Voortrekker: BEO</p> <p>Vertegenwoordigers van NOvELLE in het plenaire overleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jan Broeckmans (Coördinatieceel / UHasselt), - Vera Goossens (XIOS), - Klare Theys (CVO De Oranjerie). <p>Vertegenwoordiger in technische werkgroep: Vera Goossens (XIOS).</p> <p><u>Inter ENW werkgroep stages</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 2008-2009 en 2009-2010: <ul style="list-style-type: none"> ▪ voortrekker: NOvELLE (Jan Broeckmans), ▪ vertegenwoordigers NOvELLE: Greet Verhelst (PHL) & Miet Nivelte (CVO STEP) (promotor en copromotor van NOvELLE project 4). ▪ Daarnaast: 1 of 2 vertegenwoordigers van elk van de 4 ENW's. - 2010-2011: <ul style="list-style-type: none"> ▪ voortrekkers: SoE en ELAnt (Dorien Van Rooy en Boris Mets), ▪ vertegenwoordigers NOvELLE: Greet Verhelst (PHL^o en Eddy Exelmans (KHLim). <p><u>Task force stages + ad hoc werkgroep overleg ENW's/RP – pedagogische begeleidingsdiensten (vanaf 2010-2011):</u></p> <p>vertegenwoordiging NOvELLE: Jan Broeckmans (Coördinatieceel), Eddy Exelmans (KHLim), Greet Verhelst (PHL, plaatsvervanger).</p>
<p>Rapport 2007-2008 (samenvatting)</p>	<p><u>Registratiesysteem stages:</u></p> <p>In het kader van de inter ENW werkgroep: tussentijds rapport met alternatieve voorstellen werd overgemaakt aan de overheid.</p> <p><u>Behoeften stageplaatsen:</u></p> <p>Inventarisatie van de diverse types van stage en de noden aan stageplaatsen (in termen van soorten activiteiten, aantallen studenten en tijdsduur), d.m.v. een "ronde van de partnerinstellingen" (= gesprekken met opleidingshoofden).</p>

<p>Rapport 2008-2009 (samenvatting)</p>	<p><u>Registratiesysteem stages:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De overheid wees het "forfaitair systeem" af. Een technische werkgroep met één vertegenwoordiger per ENW / RP en een vertegenwoordiging van het kabinet en de overheid werkte het "puntensysteem" verder uit. - Het voorstel werd positief onthaald door vertegenwoordigers van het kabinet, maar niet door de sociale partners. Vooral de criteria van de overheid m.b.t. het registratiesysteem werden in vraag gesteld. Een ander knelpunt was de ontwikkeling van software voor de stageregistratie, i.h.b. de bekostiging daarvan en de afstemming op de bestaande softwaresystemen voor studentenadministratie in de opleidingsinstellingen. <p><u>Behoeften stageplaatsen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijsturing soorten stages en stageactiviteiten na overleg met het SoE project "Afstemming praktijkcomponent". - Vastleggen van een aanpakwijze voor bevraging van de partners en voor het opstellen van een raming. - Omwille van de vertraging in en de onduidelijkheid over het registratiesysteem werden verdere activiteiten uitgesteld naar 2009-2010. (Inhoudelijke afstemming op de soorten stageactiviteiten, gehanteerd in het registratiesysteem was vereist. Tevens was de bedoeling de eerste gegevensverzameling te laten samenvallen met het proefdraaien met het registratiesysteem). <p><u>Inter ENW werkgroep stages:</u></p> <p>Oprichting, door het inter ENW overleg van juni 2009, van een werkgroep met als opdracht: voorstellen van harmonisering uitwerken voor stageovereenkomsten en procedures voor stageaanvragen voor alle Vlaamse lerarenopleidingen, dit met raadpleging van de "koepels" en "het werkveld".</p>
<p>Rapport 2009-2010 (samenvatting)</p>	<p><u>Registratiesysteem stages:</u></p> <p>Na de afschaffing van de mentoruren is deze opdracht niet meer relevant en werden de werkzaamheden gestaakt.</p> <p><u>Behoeften stageplaatsen:</u></p> <p>Er werd een rekenmodel ontwikkeld, dat ramingen van (toekomstige) behoeften aan stageplaatsen moet mogelijk maken, gebaseerd op (jaarlijks/semestrieel) te actualiseren instroomcijfers. Dit rekenmodel dient nog, samen met de resultaten van enkele simulaties van ramingen, voor feedback te worden teruggekoppeld naar de informanten (stagecoördinatoren) en te worden bijgestuurd.</p> <p>Deze feedbackronde werd, evenals de uiteindelijke raming(en), "on hold" gezet door de Stuurgroep en de Beleidsgroep van NOvELLE. In de context van de actuele stageproblematiek werd het niet opportuun geacht ramingen uit te voeren, resp. de resultaten ervan publiek te maken, zolang de overheid geen concrete stappen onderneemt om "het aanbod" aan stageplaatsen te stimuleren of althans op peil te houden. Concreet werd gewacht op meer duidelijkheid over de taakstelling en de te verwachten output van de task force i.v.m. de stageproblematiek.</p> <p><u>Inter ENW werkgroep stages:</u></p> <p>De voltallige inter ENW werkgroep stages vergaderde 3 maal. Daarnaast waren er een 5-tal besprekingen in een kleinere kerngroep. Er werd gewerkt op 3 vlakken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorstel van harmonisering van de terminologie i.v.m. de stage; - voorstellen van harmonisering voor stageovereenkomsten (a) preservice stages, (b) LIO banen (c) raamakkoorden (voor meerdere stagiairs); - identificatie van knelpunten en voorbeelden van goede praktijk m.b.t. procedures voor stageaanvragen. <p>Daarnaast werden de ontwikkelingen i.v.m. de stageproblematiek van nabij gevolgd. De werkgroep leverde ook input voor de nota over stageproblematiek van de ENW's/RP en voor het overleg tussen de overheid en de ENW's/RP (26/04/2010).</p>

	<p>Op 03/06/2010 werden de voorstellen van terminologie en van stageovereenkomsten voorgelegd aan het inter ENW overleg. Beslist werd om aan alle Vlaamse lerarenopleidingen te vragen om de terminologie zo snel mogelijk in te voeren en de stageovereenkomsten vanaf 2011-2012.</p> <p>Tevens werden de opdracht van de werkgroep opnieuw omschreven en werd de samenstelling gewijzigd.</p>
<p>Rapport 2010-2011</p>	<p><u>Inter ENW werkgroep stages:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Afronding (tegen februari 2011) van het voorstel van glossarium i.v.m. de stages en de voorstellen van harmonisering van stageovereenkomsten. Deze voorstellen werden goedgekeurd door het inter ENW overleg van 17/02/2011 en vervolgens verspreid bij alle Vlaamse lerarenopleidingen, met de vraag tot implementatie vanaf 2011-2012. - Planning van feedback en bijsturing van deze voorstellen (vanaf februari 2012). - Afronding van de inventaris van knelpunten en voorbeelden van goede praktijk m.b.t. procedures voor stageaanvragen. - Voorbereiding van het overleg in de task force stages. - Ontwerp, uitvoering en rapportering van de in de task force stages afgesproken, beperkte bevraging van de Vlaamse lerarenopleiding m.b.t. (kwantitatieve) tekorten aan stageplaatsen (april-mei 2011). <p><u>Task force stages:</u></p> <p>Mede op basis van het inter ENW overleg van 07/10/2010, een overleg tussen de Vlaamse overheid en de ENW's/RP op 22/10/2010 en een later overleg tussen de Vlaamse overheid en de netten en pedagogische begeleidingsdiensten werd – anders dan in het voorjaar 2010 vooropgesteld - één task force stages voor heel Vlaanderen opgericht. Deze task force zou focussen op de vraag hoe de praktijkcomponent vlotter kan verlopen, met respect voor alle betrokken partners. Er wordt niet op de operationele problemen toegespijst.</p> <p>In 2011 werd inmiddels 2 maal vergaderd: op 05/04/2011 en op 26/05/2011. Er werd o.m. ingegaan op de behoefte aan een kwantitatieve bevraging m.b.t. de capaciteit aan stageplaatsen. De ENW's/RP hebben deze (beperkte) bevraging uitgevoerd in april-mei 2011 (zie hierboven). Daarnaast werden de wenselijkheid en haalbaarheid onderzocht van één systeem van stageaanvragen voor heel Vlaanderen, een optie die als thans op principiële niveau unaniem gesteund werd door de task force.</p> <p><u>Overleg ENW's/RP – pedagogische begeleidingsdiensten:</u></p> <p>Vanuit de task force stages werd tevens een "ad hoc overleg" tussen de ENW's/RP en de pedagogische begeleidingsdiensten geïnitieerd. Deze groep kreeg de opdracht mee om in te staan voor de uitwisseling van goede praktijken, het uitwerken van een visie en aanreiken van handvaten i.v.m. de problematiek rond de stagebegeleiding. De kwaliteit (kennis, vaardigheden en attitudes) van de stagiairs en de inhoud van de stage dient bepaald te worden.</p> <p>Deze groep vergaderde 1 keer: op 24/05/2011. De opdracht werd vertaald in de volgende (opeenvolgende) aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bepalen van een "doorgaande lijn" stage – opleiding – aanvangsbegeleiding – professionaliseringsbeleid, dit in termen van (niveaus) van competenties. - Formulieren van een visie op, resp. een conceptueel kader voor stagebegeleiding. - Concretisering: bepalen hoe dit conceptueel kader in praktijk kan worden gebracht, wat de identificatie inhoudt van goede praktijkvoorbeelden, die win-win-situaties creëren. <p>Er werden tevens een aanpak en een timing vooropgesteld.</p> <p><u>Resonantiegroep stages (NOVELLe):</u></p> <p>Ter voorbereiding van het werk in de voorgaande 3 groepen, werd in NOVELLe een resonantiegroep stages gevormd met vertegenwoordigers per partner (c.q., per opleiding). Deze groep vergaderde 1 maal (op 10/11/2010) en werd diverse malen per e-mail geconsulteerd over agendapunten in de genoemde groepen.</p>

Thema 7: Exploratie behoeften / mogelijkheden vakdidactisch onderzoek

Meetfactoren uit de beheersovereenkomst	Niet opgenomen in beheersovereenkomst.
Doelen (actieplan NOvELLE)	<ul style="list-style-type: none"> - Identificatie van prioritaire thema's voor vakdidactisch onderzoek. - Identificatie van interesses en capaciteit voor vakdidactisch onderzoek bij partners NOvELLE.
Werkgroep inter ENW overleg	Voortrekker: SoE (Jan Elen – Frederik Maes) Vertegenwoordigers van NOvELLE: Jan Broeckmans (Coördinatieceel / UHasselt).
Rapport 2007-2008 (samenvatting)	<ul style="list-style-type: none"> - Verkennende bespreking van mogelijke topics en aanpakwijzen in de Stuurgroep, - Samenstelling inter ENW werkgroep.
Rapport 2008-2009 (samenvatting)	<ul style="list-style-type: none"> - De planning voorzag in het voorleggen van enkele ideeën voor kleinschalig vakdidactisch onderzoek economie aan de Stuurgroep, het zoeken naar potentiële partners en het exploreren van mogelijkheden tot opzetten gezamenlijk(e) project(en). Dit plan werd niet uitgevoerd, enerzijds uit louter tijdgebrek, anderzijds omdat de belangstelling voor dit initiatief zich bijna uitsluitend in de UHasselt situeerde. Daarom werd deze activiteit geschrapt. - De inter ENW werkgroep vergaderde 2 maal. Er werd een inventaris opgemaakt van het bestaande vakdidactische onderzoek en de expertise in dit verband. Daarnaast werd, op voorstel van de SoE, het plan opgevat om in september 2010 een gezamenlijke "Summer school vakdidactisch onderzoek" Een concept van programma werd uitgewerkt.
Rapport 2009-2010 (samenvatting)	Deelname (door J. Broeckmans) aan het initiatief "Summer school vakdidactisch onderzoek" (SoE + inter ENW werkgroep). Er werd meegewerkt aan de ontwikkeling van het programma. Een actieve bijdrage aan één van de sessies was gepland, maar kon door onvoorziene omstandigheden (andere verplichtingen) niet doorgaan. Vanuit KHLim waren er meerdere deelnemers. Vanuit andere NOvELLE partners waren er meerdere andere geïnteresseerden. Zij konden evenwel niet deelnemen omwille van overbezetting.
Rapport 2010-2011	Geen verdere activiteiten, behoudens engagement tot (actieve) participatie in nieuwe Summer school.

4 Samenwerking met andere Expertisenetwerken

4.1 Samenwerking met School of Education (SoE)

4.1.1 Participatie van KHLim en CVO Limlo in SoE

KHLim en CVO Limlo zijn niet alleen lid van NOvELLE, maar hebben ook het beleidsplan van het Expertisenetwerk School of Education onderschreven. Deze 2 instellingen nemen dan ook aan tal van activiteiten van SoE deel. Daartoe behoorden in 2010-2011 de volgende projecten:

- **Projecten van de tweede ronde:**
  - Kader voor opleiding, begeleiding en evaluatie van de leraar in opleiding (LIO): CVO Limlo partner, eindigt eind december 2010.
  - Instroombeleid: vrijstellingen op basis van EVK in de BanaBa opleidingen: een aanzet tot aangepaste studietrajecten studiegebied onderwijs: KHLim partner, eindigt eind oktober 2010.
  - Leren en helpen leren op de werkplek. Een "self-study" project in de lerarenopleiding: CVO Limlo partner, eindigt augustus 2011.
- **Projecten van de derde ronde:**
  - Actie-onderzoek door aankomende kleuteronderwijzers en onderwijzers in Vlaanderen. Een vervolgproject: opzet van een digitaal begeleidingsplatform en een community voor kennisdeling op het domein van actieonderzoek: KHLim partner, loopt nog tot eind augustus 2011.
  - Identiteitsontwikkende didactiek voor de leraren SO: KHLim partner, loopt nog tot eind augustus 2011.
  - Gamebased learning: KHLim penvoerend, loopt nog tot eind augustus 2011.
  - Te zwaar belast met de vernieuwde LO? Werken naar een win-winsituatie voor alle betrokken partijen: CVO Limlo penvoerend, loopt nog tot eind augustus 2011.
  - ZOISs: Zelfontwikkelingstool voor Stagescholen: CVO Limlo partner, loopt nog tot eind augustus 2011.
- **Projecten van de vierde ronde:**
  - Brug naar kunst- en cultuureducatie: CVO Limlo en KHLim partner, eindigt augustus 2012.
  - De liefde voor het vak: KHLim penvoerende instelling, eindigt augustus 2012.
  - De sociaal genetwerkte leraar: KHLim penvoerende instelling, eindigt augustus 2012.
  - WISTIL: KHLim partner, eindigt augustus 2012.
- **Diversiteitsprojecten:**
  - Leren van binnenuit: KHLim penvoerende instelling, eindigt augustus 2011.
  - Sociale netwerken als diversiteitstool: KHLim penvoerende instelling, eindigt augustus 2011.
- **Kernprojecten:**
  - Taalbeleid: KHLim partner, eindigt augustus 2012.
  - Lerarenopleiding in 2030: KHLim partner, eindigt februari 2011.
  - Vakdidactiek: KHLim penvoerende instelling, eindigt augustus 2011.

- Blended Learning: KHLim partner, eindigt augustus 2011.
- Kwaliteit in praktijk. Systematisering en optimalisering van kwaliteitszorg voor de praktijkcomponent in de lerarenopleiding: CVO Limlo en KHLim partner, eindigt augustus 2012.

Voor een verslaggeving over een en ander wordt verwezen naar de rapporten, ingediend door het Expertisenetwerk Associatie K.U. Leuven.

4.1.2 Overleg tussen NOvELLE en SoE

De samenwerkingsovereenkomst tussen NOvELLE en SoE voorziet in systematisch en regelmatig overleg over verschillende thema's.

In de loop van 2009-2010 hebben een drietal besprekingen plaatsgevonden tussen de coördinatiecellen van SoE en NOvELLE, waarvan één maal met deelname van vertegenwoordigers van KHLim en CVO Limlo. Deze besprekingen gingen over:

- verlenging van de samenwerkingsovereenkomst tot en met 31 augustus 2011;
- planning van de evaluatie van de samenwerking tot en met 2010-2011;
- verkenning van mogelijke inhoud en structuren van toekomstige samenwerking (zowel wat betreft KHLim en CVO Limlo als wat betreft de andere NOvELLE partners).

4.1.3 Deelname van NOvELLE-partners aan SoE-projecten

In 2007-2008 namen 2 NOvELLE-partners deel aan SoE-projecten: de UHasselt participeerde in het project "Assessmentvormen in een competentiegerichte lerarenopleiding" en de PHL in het project "Postgraduaat mentoren". Deze vorm van samenwerking werd in na 2007-2008 niet voortgezet, mede omwille van budgettaire beperkingen, ook al had SoE voor dergelijke projectdeelname van externe partners veel gunstigere financiële voorwaarden bepaald dan in 2007-2008.

4.2 Samenwerking met BEO

De eerste samenwerkingsovereenkomst met BEO liep tot eind december 2010. Op 1 januari 2011 werd een tweede overeenkomst afgesloten die de termijn van samenwerking verlengt tot 31 augustus 2011.

In 2010-2011 werd door NOvELLE verder geparticipeerd aan de BEO actiegroep "Mentorenopleiding".

De vroegere samenwerking tussen de BEO-actiegroep "Diversiteit en taalbeleid" en het NOvELLE-project "Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid in de lerarenopleidingen" werd stopgezet, omdat in de BEO-actiegroep de focus werd verlegd naar cultuureducatie.

In plaats daarvan werd een samenwerking opgezet tussen het NOvELLE project 6 "Kwaliteitszorg CVO's" en de BEO actiegroep "Kwaliteitszorg/visitatie".

Daarnaast is in de samenwerkingsovereenkomst voorzien in overleg over een aantal thema's.

Voor de participatie in de BEO-actiegroep Mentorenopleiding en het BEO-NOvELLE overleg wordt hierna beknopt verslag gebracht door de overname van enkele delen uit het jaarverslag 2010-2011 van BEO. Voor de samenwerking op het vlak van de kwaliteitszorg wordt verwezen naar deel 2, project 6 hiervóór. Voor een meer uitvoerige verslaggeving wordt verwezen naar het jaarverslag van BEO.

4.2.1 BEO- actiegroep Mentorenopleiding

De BEO-actiegroep "Mentorenopleiding" wordt getrokken door Katty Elias (VUB en VOOB). Vertegenwoordigers van NOvELLE zijn: Ilse Hornickx (XIOS) en Eline Janssens (XIOS). Ilse Hornickx en Eline Janssens zijn beide voor 0.10 vte aangesteld vanuit XIOS Hogeschool Limburg om de actiegroep te ondersteunen.

De resultaatsverbintenissen en de operationele eindresultaten van deze actiegroep werden in het BEO jaarverslag 2008-2009 omschreven als volgt:

Resultaatverbintenissen:

- Het expertisenetwerk heeft in samenwerking met NOvELLE een mentorenopleiding uitgewerkt en georganiseerd.
- Het Brussels Expertisenetwerk Onderwijs heeft een modulaire mentorenvorming, naar aangepaste noden, onder impuls van de overheid, gestalte gegeven onder de vorm van een werkboek.

Operationeel eindresultaat:

- Aangepaste gemeenschappelijke visie op school- en vakmentor naar "mentor".
- Aangepaste gemeenschappelijke selectiecriteria naar de huidige noden.
- Uitgewerkte modulaire mentorenvorming ter professionalisering.

Academiejaar 2010-2011:

- Proefdraaien van de modulaire nascholing op verschillende onderwijsniveaus – organisatie van de mentorenopleiding in Brussel en Hasselt (telkens 4 modules).
- Evalueren van de modulaire nascholing op verschillende onderwijsniveaus.
- Organiseren van een terugkomdag.

De vooropgestelde doelen voor 2010-2011 houden enerzijds de kwaliteitsbewaking van het werkboek in en moeten anderzijds leiden tot de publicatie van een draaiboek (in navolging van het werkboek).

Het professionaliseringstraject bestaat uit 4 + 1 modules, waarbij elke module op zich inhoudelijk onafhankelijk bestaat en tegelijkertijd rechtstreeks gerelateerd is aan de andere modules. Dit unieke concept laat de organisatoren van deze opleiding toe de volgorde van de modules te wijzigen, modules weg te laten en eigen modules toe te voegen.

De resultaten van het proefdraaien en het testen zullen uiteindelijk verwerkt worden tot een eindrapport en draaiboek (september–december 2011).

Voor de periode **september–december 2011** staat nog op het programma:

- verder organiseren terugkomdag (afroning = 5^{de} module);
- evaluatierapport schrijven (inclusief terugkomdag);
- publicatie draaiboek en bijhorende materialen;
- planning en feedback, bijsturing en tweejaarlijkse herhaling van de mentorenvorming na 2011.

4.2.2 Overleg

De organisatie van BEO wordt gestuurd vanuit de Raad van BEO. Lut Lippeveld (CVO De Oranjerie) vertegenwoordigde NOVELLE in de Raad van BEO als effectief lid met beperkt stemrecht. Op de Raad van BEO van 1 april 2011 werd unaniem goedgekeurd dat NOVELLE voortaan geen vertegenwoordiging meer zou afvaardigen in de Raad van BEO, aangezien dat omgekeerd ook niet het geval is. Lut Lippeveld, Jan Broeckmans en Vera Goossens werden schriftelijk op de hoogte gebracht van deze beslissing door de voorzitter van BEO.

De samenwerkingsovereenkomsten voorzien in regelmatig overleg tussen BEO en NOVELLE. In 2010-2011 werd 5 maal overlegd op 28/10/2010, 10/12/2010, 28/01/2011, 07/04/2011 en 09/06/2011, vooral ter opvolging, evaluatie en verdere planning van de samenwerking tussen NOVELLE en BEO.

5 Andere samenwerkingsverbanden

5.1 Inter Expertisenetwerk overleg en werkgroepen

Sinds december 2008 plegen de 4 expertisenetwerken en het regionaal platform regelmatig overleg, dit om elkaar te informeren over de werkzaamheden, om ideeën uit te wisselen m.b.t. probleempunten en om voor gezamenlijke opdrachten uit de beheersovereenkomsten tot onderlinge afstemming, resp. samenwerking te komen. Het inter ENW overleg functioneert tevens als gezamenlijke spreekbuis van de expertisenetwerken en het regionaal platform t.a.v. de Vlaamse overheid.

NOvELLE wordt in deze besprekingen vertegenwoordigd door:

- Lut Lippeveld (lid van de Stuurgroep van NOvELLE / CVO De Oranjerie),
- Jan Broeckmans (coördinator NOvELLE / UHasselt),
- Vera Goossens (lid van de Stuurgroep van NOvELLE / XIOS).

In 2010-2011 werd 4 maal vergaderd:

- op 07/10/2010,
- op 17/02/2011,
- op 04/04/2011 (enkel coördinatoren),
- op 05/04/2011,
- op 12/05/2011,
- op 09/06/2011.

Naast de opvolging van de inter ENW werkgroepen (zie hieronder) en de stageproblematiek is in 2010-2011 vooral de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomsten na 2011 aan bod gekomen. Enkele vergaderingen waren uitsluitend daaraan gewijd. Bij de meeste van die besprekingen was een, vertegenwoordiging van de Vlaamse overheid aanwezig. Ter voorbereiding van die vergaderingen en ook in de periode juni-augustus 2011 is er via e-mail intense communicatie geweest tussen de ENW's/RP, met als doel: onderlinge afstemming van de ontwerp teksten van de beheersovereenkomsten, die per 15/09/2011 aan de Vlaamse overheid dienden voorgelegd te worden.

Inter ENW werkgroepen

Voor de gemeenschappelijke opdrachten uit de beheersovereenkomsten werden in 2007-2008 5 "inter ENW werkgroepen" opgezet, met telkens één ENW als "voortrekker" en actieve participatie vanwege de andere ENW's. De 5 werkgroepen betreffen de volgende opdrachten:

- Ontwikkeling van een registratiesysteem voor stages (voortrekker: BEO).
- Ontwikkeling van een modulair kader voor SLO's / afstemming van SLO's (voortrekker NOvELLE).
- Ontwikkelen van / versterken van vakdidactiek voor SLO's (voortrekker: AUGent).
- Vakdidactisch onderzoek (voortrekker: School of Education).
- Kwaliteitszorg SLO's (voortrekker: ELAnt).

De werkgroep over vakdidactiek werd in 2009-2010 geheroriënteerd. Enerzijds werd gewerkt aan de voorbereiding van de vakdidactische beurs van 03/05/2011. Dit aspect werd vanuit SoE gecoördineerd. Anderzijds werden mogelijkheden van digitale ontsluiting van vakdidactische materialen geëxploreerd. Dit aspect werd door ENW AUGent en ELAnt gecoördineerd.

In juni 2009 werd een zesde werkgroep opgericht, die in 2009-2010 startte en die als opdracht heeft: voorstellen van harmonisering uit te werken voor stageovereenkomsten en procedures voor stageaanvragen. Deze werkgroep werd in 2009-2010 "getrokken" door NOvELLE (Coördinatieceel) en in 2010-2011 door SoE en ELAnt.

Over de activiteiten van de 7 werkgroepen wordt beknopt gerapporteerd in hoofdstuk 3, deel 1 van dit verslag.

Behalve aan de inter ENW werkgroepen namen alle ENW's en NOvELLE deel aan het ELAnt project "Beroepsprofiel van de lerarenopleider". An Hendrickx (XIOS) trad op als contactpersoon voor NOvELLE. Voor meer informatie over dit project wordt verwezen naar het jaarverslag van ELAnt.

5.2 Samenwerking met AUHL

De samenwerkingsovereenkomst met AUHL bepaalt dat voor 2 thema's kan worden aangesloten bij de AUHL werking ter zake:

- kwaliteitszorg m.b.t. de specifieke lerarenopleidingen,
- EVK en EVC beleid in de lerarenopleidingen.

In 2010-2011 werden op deze vlakken geen concrete samenwerkingsactiviteiten ontplooid.

5.3 Overleg met pedagogische begeleidingsdiensten

In 2008-2009 werd een eerste stap gezet in de richting van een principiële akkoord tussen de verschillende netten in het Limburgse SO om samen met NOvELLE (en de ENW's) een geharmoniseerde procedure van stageaanvragen te ontwikkelen, uitgaande van enkele voorbeelden van goede praktijk. De planning was om een en ander in 2009-2010 verder te concretiseren. De oprichting van een werkgroep "Harmonisering stageovereenkomsten en stageaanvragen" door het inter ENW in juni 2009 doorkruiste evenwel deze plannen. (Zie deel 3, thema 6).

In 2009-2010 en vooral in 2010-2011 werd ook in het kader van projecten 1 en 2 (Diversiteit, gelijke kansen en taalbeleid in basis- en secundair onderwijs) samengewerkt met de pedagogische begeleidingsdiensten van de diverse netten. Het ging daarbij om het verkennen van mogelijkheden van disseminatie van de resultaten van die projecten, resp. het samen opzetten en aanbieden van begeleidings-trajecten voor scholen. (Zie deel 2, projecten 1 en 2 hiervóór).

5.4 Steunpunt Onderwijs Provincie Limburg

Medewerkers van het Steunpunt Onderwijs van de Provincie Limburg (SOPL) hebben toegang tot het elektronisch platform waarop de NOvELLE projecten i.v.m. diversiteit (projecten 1, 2 en 3) informatie en documenten uitwisselen en verslagen van vergaderingen opslaan. Bedoeling daarvan is de medewerkers van SOPL de mogelijkheid bieden om raakpunten en mogelijkheden van samenwerking, c.q. afstemming van activiteiten te verkennen. Vanuit alle 3 de projecten is er overleg

met SOPL ter verkenning van afstemming van activiteiten en mogelijke samenwerking.

De partnerinstellingen van NOvELLE, evenals de Coördinatiecel, zijn ook betrokken bij het Platform maatschappelijk kwetsbare jongeren. Dit is een gezamenlijk initiatief van het Steunpunt Onderwijs Provincie Limburg en de organisaties CMGJ en ARKTOS. Door dit platform werd in 2008-2009 aan de docenten van de Limburgse lerarenopleidingen een "train de trainer" module aangeboden, die tot doel had om de docenten in staat stellen om bij de studenten van hun lerarenopleidingen een aantal competenties i.v.m. het omgaan met maatschappelijk kwetsbare jongeren te ontwikkelen. Er waren 12 deelnemers uit 5 verschillende instellingen. De evaluaties door de deelnemers en de begeleiders waren positief. Dit initiatief heeft in 2009-2010 en 2010-2011 geen opvolging gekend.

Er werd met SOPL tevens overleg gepleegd in functie van de disseminatie van de resultaten van projecten 1, 2 en 3.

6 Synthese: stand van zaken t.a.v. meetfactoren uit beheersovereenkomst

Op de volgende bladzijden wordt in kort bestek een stand van zaken gegeven t.a.v. de opdrachten die NOVELLE dient te vervullen in overeenstemming met de geldende beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid.

Elke opdracht uit die beheersovereenkomst wordt (samenvattend) weergegeven, met aanduiding van de geldende meetfactoren en bijhorende limietdata. Voor elke opdracht wordt aangeduid via welke activiteiten ze wordt gerealiseerd en worden in kort bestek de belangrijkste realisaties in de werkjaren 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010 en 2010-2011 op een rijtje gezet.

De **vorderingen** die NOVELLE geboekt heeft t.a.v. de 9 opdrachten uit de beheersovereenkomst, kunnen worden **samengevat** als volgt:

- Voor 3 opdrachten werd reeds in het jaarverslag over 2009-2010 gesteld dat voldaan werd aan de meetfactoren. Dat is dus ook heden zeker het geval. Het gaat om:
  - opdracht 7 "Diversiteit, gelijke kansen, en talenbeleid in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de lerarenopleiding";
  - opdracht 8 "Harmonisering en digitalisering van informatie en documenten i.v.m. stages";
  - opdracht 9 "Taalbeleid".
- Opdracht 6 "Registratiesysteem stages" werd al in het jaarverslag over 2009-2010 beschouwd als afgerond.
- Voor de 5 andere opdrachten wordt aan sommige meetfactoren voldaan, zij het dikwijls met vertragingen, terwijl aan andere factoren slechts gedeeltelijk of niet is voldaan. Het gaat om:
  - opdracht 1 "Afspraken tussen de (specifieke) lerarenopleidingen";
  - opdracht 2 "Kwaliteitszorgsysteem voor de partner-CVO's";
  - opdracht 3 "Modulair kader SLO's";
  - opdracht 4 "Vakdidactiek CVO'S";
  - opdracht 5 "Raming behoeften stages".

De **redenen voor vertragingen, resp. het niet halen van meetfactoren**, zijn hierna niet per opdracht weergegeven. Ze kunnen als volgt worden samengevat.

- De tribulaties i.v.m. het stageregistratiesysteem zijn de oorzaak van de vertragingen bij de inhoudelijk gerelateerde opdrachten i.v.m. "modulair kader SLO's" en "raming behoeften stages".
- Voor de vertraging bij opdracht 2 "Kwaliteitszorgsysteem partner-CVO's" is er deels een soortgelijke verklaring, met name het tempo van afronding van het visitatieprotocol voor de SLO's.
- Daarnaast spelen voor de verschillende vertragingen nog de volgende factoren:
  - Mede door de beperkte omvang van NOVELLE dienden de desbetreffende taken te worden opgenomen door de Coördinatiecel en de Stuurgroep. Mede door de beperkte omvang van NOVELLE is de draagkracht van Coördinatiecel en Stuurgroep steeds meer onder druk komen te staan: personeel, middelen en tijd ontbreken om de diverse opdrachten tegelijkertijd en met eenzelfde grondigheid aan te pakken.
  - De verwachting (en hoop) van NOVELLE dat een aantal opdrachten die "gemeenschappelijk" zijn voor de ENW's en het RP ook gezamenlijk konden

worden uitgevoerd in de inter ENW werkgroepen, werd niet ingelost. In de loop van 2008-2009 bleek dat de ENW's die werkgroepen eerder zagen als vehikels voor het uitwisselen van informatie dan als gemeenschappelijke projecten.

- Verder geldt dat enkele van de opdrachten waarvoor vertragingen zijn opgelopen niet door alle partners als (even) prioritair worden beschouwd, met een zekere inertie t.a.v. die thema's tot gevolg.

OPDRACHT 1 - AFSPRAKEN TUSSEN DE (SPECIFIEKE) LERARENOPLEIDINGEN

over:

- afstemming van het opleidingsaanbod;
- afstemming van curricula;
- beleid naar doelgroepen;
- doorverwijzingen tussen opleidingen van verschillende aanbieders;
- het delen van de beschikbare infrastructuur.

Doorlooptijd: 2008-2009

Meetfactoren:

- de afspraken zijn formeel vastgelegd (december 2008);
- de afspraken zijn bekendgemaakt (juni 2009).

RELEVANTE ACTIES

- Beleidsgericht overleg, thema's 1, 2 en 3.
- Coördinatie inter ENW werkgroep "Modulair kader SLO's".

REALISATIES

2007-2008

Inventaris aanbod, curricula, infrastructuur (bibliotheken) is klaar.

2008-2009

- M.b.t. afstemming opleidingsaanbod (en curricula): grondlijnen van een strategisch beleidsplan SLO's zijn vastgelegd.
- M.b.t. delen van infrastructuur (bibliotheken): afspraken zijn vastgelegd (en deels ook meegedeeld).

2009-2010

- Opleidingsaanbod: concretisering, opvolging en bijsturing strategisch beleidsplan SLO's.
- Bibliotheken: verdere opvolging implementatie.

2010-2011

Verdere implementatie en opvolging van de vroegere afspraken.

OPDRACHT 2 - KWALITEITZORGSYSTEEM VOOR DE PARTNER-CVO'S

Doorlooptijd: 2008-2009

Meetfactoren:

- er is binnen het Regionaal platform een voorstel van systematiek van interne en externe kwaliteitszorg uitgetekend voor de specifieke lerarenopleidingen van de CVO's (juni 2009);
- dit voorstel en de voorstellen van de andere Expertisenetwerken worden besproken met de andere Expertise-netwerken en het Regionaal platform op initiatief van het Departement Onderwijs en Vorming.

RELEVANTE ACTIES

- Project 6.
- Beleidsgericht overleg, thema 4.
- Deelname aan inter ENW werkgroep (voortrekker: ELAnt).
- Deelname aan overleggroep visitatie SLO.
- Overleg met AUHL.

REALISATIES

2007-2008

2008-2009

- Uitwisseling ervaringen met (interne) kwaliteitszorg: studienamiddag 06/05/2009
- Voorstel protocol visitatie SLO's (bijna) klaar – in overleg ENW's / RP + VLIR + VLHORA + overheid

2009-2010

- Opstart project over (interne) kwaliteitszorg CVO's: eerste stappen op volgende vlakken: oprichten resonantieraden; keuze en implementatie systeem voor interne kwaliteitszorg; proefvisitaties SLO's; benchmarking: nulmetingen.
- Deelname aan overleggroep visitatie: afronding protocol visitaties SLO.
- Aansluiting bij inter ENW overleg.

2010-2011

In project 6: implementatie en opvolging van resonantieraden en systeem voor interne kwaliteitszorg; uitvoeren van proefvisitaties en aansluiten bijsturen van de ZER's; afronding van de benchmarking.

OPDRACHT 3 - MODULAIR KADER UITWERKEN VOOR DE SPECIFIEKE LERARENOPLEIDINGEN

Doorlooptijd: 2008-2009

Meetfactoren:

- inventaris van bestaande modules en opleidingsonderdelen en de relatie tot de basiscompetenties en studiebelasting is gemaakt (januari 2009);
- toegankelijkheid voor elkaars studenten is onderzocht (april 2009);
- exploratie van de mogelijkheden voor het ontwikkelen van flexibele leerwegen is gebeurd (september 2009).

RELEVANTE ACTIES

- Beleidsgericht overleg, thema 1.
- Coördinatie van inter ENW werkgroep "Modulair kader SLO's".

REALISATIES

2007-2008

Eerste voorstel systematiek van beschrijving is klaar.

2008-2009

Bijsturing systematiek van beschrijving.

2009-2010

- Inter ENW werkgroep: afronden systematiek van beschrijving.
- In NOvELLE: inventaris en beschrijving van modules/ opleidingsonderdelen;

2010-2011

Aanzet tot harmonisering van het EVK/EVC-beleid in de SLO's incl. afspraken bij de overgang van studenten/cursisten tussen de opleidingsinstellingen. Uitwerking van een overzichtstabel met diploma's die in de SLO's van de CVO's in aanmerking komen voor een reguliere vrijstelling op basis van EVK's en assessment op basis van EVC's die verworven zijn via een vooropleiding of via beroepservaring. Opname van deze reglementering in het algemeen reglement van de betrokken CVO's vanaf 2011-2012.

OPDRACHT 4 - VERSTERKING VAN DE VAKDIDACTISCHE COMPONENT VAN DE SPECIFIEKE LERARENOPLEIDINGEN VAN DE PARTNER-CVO'S EN ONTWIKKELING VAN EEN SPECIFIEKE VAKDIDACTIEK.

Doorlooptijd: 2009-2010

Meetfactoren:

- er is een actieplan opgesteld voor de versterking van reeds bestaande vakdidactiek (april 2009);
- er is een actieplan opgesteld voor de ontwikkeling van nieuwe vakdidactiek (najaar 2009);
- de vooropgestelde plannen worden uitgevoerd (2010);
- voorstel voor ontwikkeling van 1 specifieke vakdidactiek (in de wetenschappen: biologie-chemie) is vastgelegd (sept. 2008);
- voor deze specifieke vakdidactiek is een voorstel van inhoud en didactische aanpak uitgewerkt (februari 2009);
- voorstel van inpassing in de relevante curricula ligt voor (juni 2009).

RELEVANTE ACTIES

- Beleidsgericht overleg, thema 5.
- Deelname aan inter ENW werkgroep.
- Project 7.

REALISATIES

2007-2008

Voorstel voor ontwikkeling van 1 vakdidactiek is klaar.

2008-2009

- Verkenning van mogelijkheden voor actieplannen: studienamiddag 27/05/2009
- Voorstel van inhoud en aanpak voor 1 vakdidactiek: klaar voor enkele topics

2009-2010

- Workshop over vakdidactiek in de CVO's als aanzet tot het uittekenen van actieplannen voor versterking bestaande vakdidactieken, ontwikkeling nieuwe vakdidactieken, grondplan generieke vakdidactiek.
- Voorstel van inhoud en aanpak voor vakdidactiek biologie-chemie is afgerond, evenals voorstel van inpassing in curricula.

2010-2011

- Aanzet tot ontwikkeling van bundel voor vakdidactiek electriciteit-elektronica en voorbereiding van project 2012-2013 over dit onderwerp.
- Medewerking aan organisatie van vakdidactische beurs (03/05/2011) en verkenning van mogelijkheden voor digitale ontsluiting vakdidactiek.
- Zoeken naar wegen voor publicatie van materialen voor vakdidactiek biologie-chemie.

<p>OPDRACHT 5 - RAMING VAN DE TOEKOMSTIGE BEHOEFTE AAN STAGEPLAATSEN</p> <p>Doorlooptijd: 2008-2009</p> <p><u>Meetfactoren:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • de voorbereiding van de analyse is uitgewerkt (februari 2009); • de eerste analyse en raming is afgerond (juli 2009).
<p>RELEVANTE ACTIES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsgericht overleg, thema 6. • Overleg met SoE project afstemming praktijkcomponent. • Task force stages + ad hoc werkgroep ENW's/RP – pedagogische begeleidingsdiensten + inter ENW werkgroep stages
<p>REALISATIES</p> <p><u>2007-2008</u></p> <p>Inventaris soorten stages en andere basisgegevens is klaar.</p> <p><u>2008-2009</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Inventaris aangevuld en bijgestuurd. - Plan van aanpak voor bevraging partners en opstellen raming vastgelegd. <p><u>2009-2010</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Operationalisering aanpak (werkwijze bevraging). - Verzameling van gegevens. - Ontwikkeling van rekenmodel voor analyse en raming. <p><u>2010-2011</u></p> <p>Op vraag van de task force stages: beperkte kwantitatieve bevraging van de Vlaamse lerarenopleiding m.b.t. het capaciteitsprobleem qua stageplaatsen (april-mei 2011).</p>

<p>OPDRACHT 6 - REGISTRATIESYSTEEM VOOR DE STAGES (I.F.V. BEREKENING VAN DE MENTORUREN VOOR DE STAGESCHOLEN)</p> <p>Doorlooptijd: 2008 en 2009</p> <p><u>Meetfactoren:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • registratiesysteem is er (juli 2008) • registratiesysteem wordt geïmplementeerd (vanaf december 2008-2009); • eerste zending gegevens (voorjaar 2010) <p>Randvoorwaarde: het besluit van de Vlaamse Regering waarin de berekening van de mentoruren wordt vastgelegd is bekend vier maanden voor de eerste deadline. Indien de randvoorwaarde niet vervuld is, valt de eerste deadline 4 maanden na goedkeuring van het besluit door de Vlaamse Regering. De andere deadlines worden naar analogie aangepast.</p>
<p>RELEVANTE ACTIES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsgericht overleg, thema 6. • Deelname aan inter ENW werkgroep (voortrekker: BEO).
<p>REALISATIES</p> <p><u>2007-2008</u></p> <p>Tussentijds rapport met alternatieve voorstellen vanwege inter ENW werkgroep is klaar en aan overheid overgemaakt.</p> <p><u>2008-2009</u></p> <p>Voorstel voorgelegd aan overheid en sociale partners, maar afgewezen door deze laatste. Er is nog geen besluit VR</p> <p><u>2009-2010</u></p> <p>Opdracht de facto geschrapt, door afschaffing mentoruren.</p> <p><u>2010-2011</u></p> <p>Niet meer van toepassing.</p>

OPDRACHT 7 - ONDERZOEK VERRICHTEN NAAR DIVERSITEIT, GELIJKE KANSEN, EN TALENBELEID IN HET BASISONDERWIJS, HET SECUNDAIR ONDERWIJS EN DE LERARENOPLEIDING

Doorlooptijd: 2007-2009

Meetfactoren:

- systematische beschrijving van goede praktijkvoorbeelden (september 2008);
- identificatie van kritische succesfactoren en plan van aanpak voor ontwikkeling van methodieken (februari 2009);
- formuleren van conclusies en adviezen voor de betrokken onderwijsniveaus (juni 2009);
- eerste ontwerp van methodieken/aanpakwijzen voor de betrokken onderwijsniveaus (november 2009).

RELEVANTE ACTIES

- Projecten 1, 2 en 3.
- Samenwerking met BEO.
- Diversiteitsproject DIPLON.

REALISATIES

2007-2008

- Inventaris en beschrijvingen van voorbeelden goede praktijk: klaar.
- Identificatie van kritische succesfactoren: eerste versies klaar.
- Eerste ontwerp beschrijvingsysteem: klaar.

2008-2009

- Aanvulling/afroning van goede praktijkvoorbeelden en kritische succesfactoren
- Eerste versies van diversiteitskaders, visieteksten en reflectie-instrumenten. Deze omvatten "methodieken" en "adviezen".
- (Eerste) ontwerp van digitale portfolio's.

2009-2010

- Actualiseren en aanvullen voorbeelden goede praktijk.
- Afronden diversiteitskaders, visieteksten, reflectie-instrumenten (gebaseerd op kritische succesfactoren).
- Ontwerp en uitbouw van digitale portfolio's (Wiki's - evt. andere platforms).
- (Voorbereiden van en proefdraaien met) vormen van disseminatie voor het werkveld (vormings- en begeleidingstrajecten).

2010-2011

- Bijsturen, finaliseren en (digitaal) publiceren van diversiteitskaders, visieteksten, reflectie-instrumenten.
- (Verdere) disseminatie bij werkveld: aanbod begeleidingstrajecten voor scholen/opleidingsinstellingen, evenals van professionaliseringsactiviteiten.
- Explicitering van vormings- en begeleidingsmethodieken.
- Planning toekomstige actualisering en herhaling begeleidings- en professionaliseringsaanbod.
- Voorbereiding van een vervolgproject in 2012-2013 (met focus op competentieontwikkeling voor lerarenopleiders en leraren-in-opleiding en met integratie van de resultaten uit de periode 2007-2011).

OPDRACHT 8 - INFORMATIE- EN DOCUMENTENSTROOM TUSSEN DE LERARENOPLEIDINGEN EN DE STAGESCHOLEN INVENTARISEREN, HARMONISEREN EN DIGITALISEREN

Doorlooptijd: 2007-2009

Meetfactoren:

- inventaris van de bestaande informatie- en documentenstroom met aanduiding van de verschillen en overeenkomsten ligt voor (september 2008);
- eerste voorstellen voor harmonisering zijn uitgewerkt (november 2008);
- een digitaal communicatiemodel is ontworpen (februari 2009);
- digitalisering van de documenten is opgestart (begin academiejaar 2009-2010).

RELEVANTE ACTIES

- Project 4
- Adoptie van EPOS (PHL) door 5 andere partners (zie bij project 5)
- Overleg met DPB Hasselt
- Overleg met SoE-werkgroep Stages
- Inter ENW werkgroep stages.
- Task force stages.

REALISATIES

2007-2008

- Inventaris is afgerond.
- Voorstellen van harmonisering afgerond voor stageovereenkomst en -rooster.
- Eerste ontwerp van (deze) digitale documenten is klaar.
- Mogelijkheden van EPOS als digitaal communicatiemodel zijn verkend.

2008-2009

- Digitaal communicatiemodel: e-tool EPOS aangepast voor partners; opleiding medewerkers (grotendeels) afgerond; proefdraaien (deels) opgestart.
- Stageovereenkomsten zijn bijgestuurd (afstemming op SoE-modellen).
- Lesvoorbereiding is klaar.
- Lesbeoordeling is in voorbereiding.
- Modellen zijn gedigitaliseerd (in EPOS).

2009-2010

- (Verder) proefdraaien met en bijsturen van EPOS. 3 van de 5 partners beslissen EPOS niet verder te gebruiken.
- (Verdere) harmonisering en digitalisering van lesbeoordeling
- In Inter ENW werkgroep:
  - Voorstel harmonisering terminologie en stageovereenkomsten (voor heel Vlaanderen).
  - Aanzet tot afstemming procedures voor stageaanvragen (idem).

2010-2011

- Afronden harmonisering en digitalisering van lesbeoordeling en beoordeling stageperiode.
- Bijsturen alle ontwikkelde documenten.
- Aanbieden van digitale versies documenten aan partnerinstellingen.
- In Inter ENW werkgroep stages:
  - Afronding, verspreiding (in heel Vlaanderen) en opvolging van voorstellen harmonisering terminologie en stageovereenkomsten.
  - Voorbereiding en opvolging task force stageproblematiek, i.h.b. de problematiek van de stageaanvragen.
- In de task force stages: bespreking van de problematiek van de stageaanvraagprocedures (verkenning van een uniform systeem voor Vlaanderen).

OPDRACHT 9 – UITWERKING VAN TAALBELEID

Het regionaal platform ondersteunt zijn lerarenopleidingen bij het uitwerken van een taalbeleid en onderschrijft het belang ervan. De concepttekst 'Werk maken van een taalbeleid in de lerarenopleiding' ligt aan de basis van de uitvoering van de doelstelling.

Doorlooptijd: september 2009-augustus 2011

Meetfactoren:

- Het regionaal platform toetst via bestaande kanalen (op niveau van de instellingen) de bereidheid van zijn lerarenopleidingen om werk te maken van een taalbeleid af, krijgt zo een zicht op de stappen die de lerarenopleidingen op dit vlak reeds gezet hebben, ondersteunt deze lerarenopleidingen hierin, en stimuleert de lerarenopleidingen met minder expertise op dit vlak om eveneens actief aan een taalbeleid te werken. Ook het werkveld dient bij dit proces betrokken te worden (najaar 2009).
- Om binnen het regionaal platform een bepaalde mate van gelijkgerichtheid te bereiken, wordt er werk gemaakt van algemene principes voor een taalbeleid binnen de lerarenopleiding (najaar 2009).
- Het regionaal platform reikt de lerarenopleidingen instrumenten aan die kunnen ingezet worden bij het uitwerken van een taalbeleid op maat van de instelling (juni 2011). Het taalbeleidsplan vormt hierbij geen doel op zich, maar een noodzakelijke stap in het uitwerken van een taalbeleid.

RELEVANTE ACTIES

- Medewerking aan de organisatie van de Taalactiedag van 15/05/2009.
- Project 3, aspect taalbeleid (vanaf 2009-2010).
- DIPLON: deelproject Taalbeleid.

REALISATIES

2008-2009

Aan de eerste meetfactor is in een belangrijke mate reeds voldaan, dit in het kader van het deelproject Taalbeleid van het DIPLON project en door de uitbreiding van project 3 met de bedoeling het taalbeleid (nog) sterker te beklemtonen, mede als element van het diversiteitsbeleid.

2009-2010

- Ontwikkeling van een taalbeleidskader en van instrumenten voor uitwerking van een taalbeleid op maat van de instelling (zowel in project 3 als in DIPLON).
- Voorbereiding van disseminatie bij partnerinstellingen (voorbereiding van derde vormingsdag in traject "Diversiteit in Beweging" van project 3).

2010-2011

- Finalisering van taalbeleidskader en instrumenten, zowel in project 3 als in DIPLON.
- Disseminatie via traject "Diversiteit in Beweging", via studiedag 18 mei 2011, via publicaties en website.
- Planning toekomstige actualisering en herhaling begeleidingstraject voor opleidingsinstellingen.
- Voorbereiding van een vervolgproject in 2012-2013 (met focus op competentieontwikkeling voor lerarenopleiders en leraren-in-opleiding en met integratie van de resultaten uit de periode 2007-2011).

VERKLARING

Ondergetekende verklaart dat de gegevens verstrekt in dit activiteitenverslag en financieel verslag juist en volledig zijn.

Namens NOvELLE (Regionaal Platform Lerarenopleiding Limburg)

Diepenbeek, 15 oktober 2011

Prof. Dr. Luc De Schepper
Rector Universiteit Hasselt
(penvoerende instelling voor NOvELLE)